NATIONAL LIBRARY
MAR 31 1969
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

(92/A/20/4+

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Telephones: 921—7121: 465—7902
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE
4035 Rombouts Ave,. Bronx N. Y. 1066, U.S.
Chicago: Editor — I. ŠĪMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.
WEDNESDAY, MARCH 12, 1969

LATVIJA AMERIKĀ

21. N.RS. TREŠDIENA, 1969. GADA 12. MARTS 19. GADS

AUTHORISED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENTS OF POSTAGE IN CASH
Atsevišķa numura cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8, Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada; tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A.
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠĪMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālrunis 774—5744

Mēs nedrīkstam garīgi kapitulēt

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PADOMES SESIJA TORONTO

No vēlētajiem 30 LNAK padomes locekļiem gadskārtējā sesijā, kuŗa notika 8. un 9. martā Latviešu namā Toronto, bija ieradušies 25, bet no organizāciju delegētajiem 18 locekļiem 16, kopā piedaloties 41 padomes loceklim. Slimības un ģimenes apstākļu dēļ šogad sesijas darbā nevarēja piedalīties viens no LNAK dibinātājiem Osvalds Brenķis un ilggadējais padomes prezidija priekšsēdis prof. A. Dreimanis. Sesijas dalībnieki viņiem nosūtīja rakstveida sveicienus.

Sesijas kārtējo darbu ar īsu uzrunu ievadīja prezidija priekšsēža 1. vietnieks V. Upeslācis, novēlot būt garīgi stipriem un vienotiem, pieņemot tālejošus lēmumus. Archibīskaps A. Lūsis svētbrīža nobeigumā mudināja stiprināt garīgos ieročus, jo paliekoša uzvara ar fiziskiem ieročiem nav izcīnāma. „Mēs nedrīkstam garīgi kapitulēt," uzsvēra archibīskaps, „jo, nemīlot savu dzimteni, neticot tās brīvībai un gaišākai nākotnei, nekā mēs vairs nevarēsim darīt tās labā."

Sesijas dalībniekus sveica, novēlot labas darba sekmes, Kanadas DV zemes valdes pr-dis E. Krūka un Toronto latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēža vietnieks K. Boriss. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Spekke, Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, ALAs valdes pr-dis prof. P.Lejiņš, Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hazners un Kanadas latviešu gaidu jendas pr-ce A. Martinsone.

Padomes sesijas tiešo darbu vadīja prezidija priekšsēža 1. vietnieks V. Upeslācis, 2. vietnieks R. Epneris un sekretārs G. Liepiņš. Rezolūciju komisijā izraudzīja J. Grodni, O. Ieviņu un J. Mežaku, bet mandātu komisijas uzdevumus uzticēja revīzijas komisijai (J. Rolavs, Z. Miezītis un B. Senkēviča). Tā konstatēja, ka padomes sastāvā vienīgās pārmaiņas ir, ka Hamiltonas latviešu biedrības delegāti padomes locekļa R. Kreišmaņa vietā pilnvarots J. Martinovs, ko sesijas dalībnieki pieņēma bez iebildumiem.

Arī šogad LNAK darbības pārskats bija sagatavots īpašā brošūrā, ietveŗot arī to organizāciju darbības pārskatus, kuŗas tādus bija iesūtījušas, atsaucoties LNAK valdes aicinājumam. Šī 60 lappušu biezā brošūra padomes locekļu rīcībā nonāca gan tikai sesijas laikā, jo tās izsūtīšana bija aizkavējusies sakarā ar vairāku ziņojumu nesaņemšanu noteiktajā laikā. Plašāku ziņojumu par LNAK valdes vispārējo darbu sniedza valdes pr-dis J. Niedra galvenokārt pakavējoties pie aizvadītā gada Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumiem Toronto un pārējos Kanadas latviešu centros. Publicitātes un vietējās sabiedrības ziņā sevišķi labi panākumi gūti tieši „provinces" pilsētās, kur plašāki raksti par Latviju publicēti vairākos laikrakstos, sarīkojumi atzīmēti arī radio un televīzijas raidījumos. Vēlākajās debatēs padome atzinīgi novērtēja Kanadas latviešu lielo atsaucību un rosību visos centros, Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri atzīmējot un izteica par to pateicību.

Latvijas brīvības centienu sekmētāju un latviešu draugu aprindās ļoti atzinīgi uzņemta apbalvošana ar Latvijas 50 gadu medaļām „Pro Merito", kuŗas LNAK valde saziņā ar BPLA Kanadā piešķīra 18 cittautiešiem. Šādu medaļu piešķiršanu vēlākajās debatēs atzina par ļoti nozīmīgu un ietekmīgu faktoru mūsu nacionālā darba sekmēšanai, vienojoties, ka ieteicams to piešķiršanu turpināt, šai sakarā uzdodot LNAK valdei to ierosināt Brīvās pasaules latviešu apvienībai.

J. Niedra vēl ziņoja par valdes uzsākto LNAK kartotēkas iekārtošanu, veco ļaužu mītnes jautājumu kārtošanu, kā arī sadarbību ar ukraiņu organizācijām, lai panāktu pārspīlēto apbedīšanas izdevumu samazināšanu. Plašumā gājusi arī sadarbība ar igauņiem un lietuviešiem Baltijas tautu federācijas ietvaros, kuŗa tagad izvērš nodaļu dibināšanu visā Kanadā. Pakavējoties vēl pie vairākiem citiem LNAK valdes veikumiem un darbības jautājumiem, J. Niedra ziņojuma beigās pateicās visiem padomes un valdes locekļiem, tāpat lokālajām organizācijām par teicamo sadarbību. Dzīvesvietas maiņas un darba apstākļu dēļ no pienākumiem LNAK valdē atlūgušies J. Grodnis, M. Zandbergs un M. Vāgners. Par teicami veikto darbu padome viņiem izteica pateicību.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza tās pr-dis J. Rolavs. Divās komisijas sēdēs pārbaudīta LNAK kase, grāmatvedība un dokumenti, atrodot tos labā kārtībā. Kases pārskats rādījis, ka dalības maksās budžetā paredzēto 4900 dol. vietā ieņemti tikai 3971 dol., tādēļ ieteicams, līdzīgi kā Toronto, arī citās vietās maksājumus kārtot kollektīvi caur vietējām latviešu kreditsabiedrībām, draudzēm un organizācijām. Par rosīgo un sekmīgo darbību LNAK valdei, nozaŗu vadītājiem un citiem darbiniekiem

(Nobeigums 4. lpp.)

„PAR VISU ATBILDĒS KOZLOVSKIS"

Čikagas Piecīši kabarē izrādē Toronto (skat. rakstu 3. lpp.): Augšā pa kreisi — Alberts Legzdiņš (pa kreisi) sarunā ar Kozlovski (Ilmāru Dzeni), kam šai programmā par visu jāatbild. — Augšā pa labi: Janīna Ankipāne. — Apakšā no kreisās: Uldis Streips, Alberts Legzdiņš, Uldis Ievāns un Ilmārs Dzenis. Foto: J. Ligers

Vilis Hazners

Kā izskatās Latvijā?

REFERĀTS ASV DV INFORMĀCIJAS DARBINIEKU SANĀKSMĒ 8. FEBRUĀRĪ ČIKAGĀ

I

Latvija atrodas krievu okupācijas varā kopš 1940. gada, bet tās pilnīga iekļaušana padomju imperijā ņēmusi savu gaitu kopš 1945. gada, kad beidzās otrs pasaules karš un Maskava savus imperiālisma, koloniālisma un rusifikācijas jeb, vienā vārdā izsakoties, sovjetizācijas plānus var netraucēti veikt no ārpuses. Tātad — jau gandrīz veselu gad simta ceturksni. Tas arī nozīmē, ka padomju imperijas paspārnē jau izaugusi vesela latviešu jauna paaudze.

Mums kā politiskajiem trimdiniekiem visu laiku bijusi lielāka vai mazāka interese par okupācijas varas mērķiem un to attīstību mūsu tēvu zemē, un mēs esam, atkal vairāk vai mazāk, mēģinājuši ietekmēt šo attīstības gaitu mums resp. nacionālās Latvijas vēlamajā virzienā. Un šķiet, ka mūsu interesēšanās par mūsu tautas nākotni nekad nebeigsies, kaut okupācijas laiks ilgtu vēl citus gadsimta ceturkšņus.

Mūsu organizācijas ārpus Latvijas, mūsu prese un cita veida publikācijas ir daudz darījušas, lai „ceļš uz dzimto sētu" neaizaugtu un lai katrs latvietis svešumā varētu izsekot notikumiem tur un strādāt mūsu tautas un valsts brīvības labā. Viens no nopietnākajiem uzdevumiem un [illegible] bijis [illegible] rībai, presei, valsts un citām iestādēm. Mūsu uzdevums bijis arī s. sabiedriskās domas noskaņošana mūsu tautai nodarīto pārestību novēršanai un komunisma, it sevišķi krievu, varas izplešanās apturēšanai brīvajā pasaulē.

Okupācijas vara Latviju politiski pilnīgi iekļāvusi padomju imperijā kā atsevišķu republiku. Padomju Latvijas republikas pamatā saskaņā ar citu padomju republiku konstitūcijām, un tās saturu nosaka Maskava. Praktiski tā iekārtas noteicēja okupētajā Latvijā ir Vissavienības komunistiskās partijas Latvijas filiāle jeb t. s. Latvijas komunistiskā partija. No tās apm. 120.000 biedriem tikai viena trešā daļa ir latviskas izcelsmes, pārējie ir svešatautieši. Latvijas komunistiskās partijas centrālajā komitejā un tās izpildorgānā — CK birojā visus vadošos amatus ieņem Krievijā dzimušie latvieši vai, labākajā gadījumā, Krievijā izskolotie latviešu komjaunieši.

Uz āru latviešu tautu it kā pārstāv Latvijas PSR augstākā padome ar 310 deputātiem. Pilsētu un lauku pašvaldības pārstāv kopā ap 24.000 deputātu. Augstākā padome, protams, sastāda t. s. Latvijas PSR ministru padomi, kuŗas 18 ministrijas ir korporublikāniskas (tātad pilnīgi pakļautas Maskavas noteikumiem) un tikai 7 republikāniskas. Ministru padome ietelpst arī vairākas īpašas valdības komitejas vai komisijas.

Komūnistiskās varas sistēmā visu augstākās padomes sastāvu, citu administratīvo iestādījumu pārstāvju un arī valdību sastāda partija, un visās šajās valdības institūcijās partijas pārstāvji ir pārsvarā, it turot savās rokās visu varu pēc Maskavā noteiktām darbības vadlīnijām. Padomju imperiālisms ar to Latvijā iedzīvināts visaptverošākajā nozīmē.

Koloniālisma metodes parādās galvenokārt Latvijas dabas bagātību neizdevīgā izmantošanā, arī Latvijas darba spēka kalpināšanā padomju imperijas labā. Jaunuzceltā un vēl ceļamā rūpniecība kalpo tikai padomju politiskajiem mērķiem. Tā veicina Latvijas rusifikāciju un nekalpo latviešu tautas nacionālajām interesēm.

Tikai gaŗāmejot pakavējoties pie Latvijas pagājušā gada valsts saimniecības plāna izpildīšanas, lai še minēti šādi skaitļi: Latvijā 1968. gadā ražota 2,6 miljardu kilovatstundu elektroenerģijas, 519.000 tonnu tērauda, 346.000 tonnu melnmetalla, 403 magistrāļu pasažieŗu vagoni, 240 tramvaju vagonu, 113 miljonu elektrisko spuldžu, 2650 mikroautobusu, 1.014.000 telefona aparātu, 42.000 tonnu celulozas, 186.000 tonnu papīra, 814.000 tonnu cementa, 115 miljonu šīfera plāšu, 407 miljonu ķieģeļu, 10.000 kubikmetru minerālvates un tās izstrādājumu, 2,4 miljonu kvadrātmetru logu stikla, 14 miljonu kvadrātmetru linu auduma, 16 miljonu kvadrātmetru vilnas, 395.000 tonnu zivju (nozvejas lielums), 12 miljonu pāru apavu, 8,7 miljonu pāru gumijas apavu, 1.606.000 radioaparātu, 270.000 mopēdu un 577.000 veļas mazgājamo mašīnu.

Visi šie ražojumi gatavoti patēriņam ārpus Latvijas, kaut pašā Latvijā to trūkst vai piedāvājumi tikai nelielā daudzumā. Izejvielas izmanto Latvijas dabas bagātības, un tās apstrādā latviešu darba spēks. Koloniālisma izmantošanas metodes lielā mērā raksturo arī zemais darba algas līmenis. Tā, piemēram, 1968. gadā vidējā alga strādniekiem un kalpotājiem Latvijā bija tikai 110 rubļu mēnesī!

Latvijā izveidotā rūpniecība [illegible] ramusi galvenokārt fizisks rusifikācijas briesmas. Uz šāgada 1. janv. Latvijā bija 2.315.000 iedzīvotāju. No tiem latviešu skaits jau nosliedējis zem 60%, un lielajās pilsētās, kā Rīgā, Liepājā, Daugavpilī un Rēzeknē, krievi ir vairākumā. Iedzīvotāju pieplūdums radījis arī neiedomājamas grūtības dzīvokļu apgādē, būvniecībai netiekot līdz dzīves prasībām. Piemēram, 1968. gadā Latvijā izbūvēti tikai ap 20.000 jaunu dzīvokļu jeb 895.000 kvadrātmetru platība.

Jaunas rūpniecības veidošana prasa arī attiecīgu speciālistu sagatavošanu, un tā Latvijā 1968. gadā augstākajās un vidējās speciālajās mācību iestādēs mācījās ap 80.000 cilvēku, no tiem augstskolās ap 40.000. Pagājušajā gadā augstākajās mācību iestādes beidza 4000, vidējās speciālās mācību iestādes 8000, bet vispārējās vidusskolas ap 15.000. Profesionāli techniskās izglītības iestādes un skolas sagatavoja 12.000 jaunu kvalificētu strādnieku. Jāpiezīmē, ka nu jau turpat puse no Latvijas skolu audzēkņiem ir svešatautieši.

Latvijā 1968. gadā darbojās vairāk nekā 8000 zinātnes darbinieku, to skaitā 2000 zinātņu doktoru vai kandidātu. Ārstu skaits sasniedza 7900, bet vietu slimnīcās bija tikai 27.000 pacientiem. Pagājušajā gadā Latvijā pārgāja no 6 uz 5 darba dienu nedēļu.

Ceļot rūpniecību, lauksaimniecība paliek arvien mazāk ievērota, praktiski agrārā neatkarības gadu lauksaimniecības zeme gan daudzus gadus nevar pacelt [illegible] nav iedzīvotājiem, lai pārtikas preces ieved no citām republikām. Reizē ar to sadārdzinās lauku iztika, un pārtika ikdienas vajadzībām vēl arvien veido lielāko procentu dzīves izdevumos. Laukos vēl arvien liela loma piekrīt piemājas zemes apsaimniekošanai un ienākumiem, kuŗus tā dod.

Rūpniecības izveidošana vēl arvien kāpina, un tā Latvija arvien vairāk iekļaujas padomju imperijas sastāvā saimnieciski, tās dzīves saturu arvien vairāk nosaka atkarība no padomju saimniecības izejvielām un tirgus. Koloniālisma izpaudumi Latvijā redzami ik uz soļa.

(Turpinājums sekos)

KUŖOS KAPOS GLABĀS?

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Ja ASV prezidentu vajadzībām būtu sarakstīta rokas grāmata „Kā iegūt draugus un kā atstāt labu iespaidu", tad Niksona panākumus aizvadītajā Eiropas ceļojumā varētu pierakstīt šādas vēl neuzrakstītas grāmatas labajiem padomiem. Vašingtonas preses klubā, kuŗā, gaidot uz lieliem notikumiem, dzimst viens otrs asprātīgs joks, runā, ka tajā dienā, kad Džonsons publicēs savas atmiņas grāmatā „Kā zaudēt draugus un radīt nelāgu iespaidu", Niksons laidīšot klajā brošūru „Amerikāņu bodnieka dēla padomi tiem, kas vēlas astoņās dienās iegūt karaļu, ģenerāļu un prezidentu draudzību vecajā kontinentā".

Niksona Eiropas ceļojumu gandrīz bez izņēmuma labvēlīgi vērtē kā pasaules prese, tā arī lielu un mazu valstu diplomāti. ASV prezidents Eiropas mētropolēs nenoliedzami atstājis labu iespaidu, par draugiem viņš īsā laikā pārvērtis daudzus valstsvīrus, un Vašingtonas attieksmes ar tām valstīm, kuŗas līdz šim izturējās ja ne naidīgi un neuzticīgi, tad vismaz ar krietnu pesimisma porciju, ievirzījušās uzticības un labu cerību gultnē. Zīmīgi, ka Šveices prese pēc Niksona Eiropas ceļojuma par svarīgāko uzskata to, ka jaunais ASV prezidents ir valstsvīrs ar visām brīvās pasaules vadonim nepieciešamajām kvalifikācijām.

Niksona pirmie soļi ārpolitikā jau radījuši paļāvību, un ir pamats pieņemt, ka viņa vadībā pamazām atšķetināsies daudzos pretišķību mezglos sapiņķētais īstas sadarbības kamols. Lietas ievirzījušās labās sliedēs. Drīz vien uz Vašingtonu dosies Vilsons, Kīzingers, Degolls un citi eiropiešu valstsvīri. Tiem sekos diplomātu, ģenerāļu un saimniecisko lietpratēju delegācijas, kuŗas neapšaubāmi centīsies pavērtās draudzības durvis atvērt vēl plašāk.

Būtu aplami apgalvot, ka Niksona ārpolitikas pamatakmens ir tikai draudzības atjaunošana ar Vašingtonas sabiedrotajiem Eiropā. Ja runā par draugiem, tad nāk prātā mūsu senču gudrais atzinums, ka pie pilnas bļodas draugu daudz un ka īstens draugs savu draudzību apliecina grūtā stundā. Droši vien, arī Niksons labi apzinās, ka šaubīgs draugs izšķirējā brīdī var izrādīties par nepatīkamāku nekā zināms ienaidnieks. Tā, piemēram, Italijas stratēģiskā loma ir ļoti nozīmīga Eiropas aizsardzības plānos, bet — vai Vašingtona var rēķināties ar temperamentīgo un svaidīgo italiešu paliekamu draudzību, tas ir cits jautājums. Otra pasaules kaŗa beigu posmā, kad rietumsabiedroto spēki vēl atradās tālu no Romas, uz mūžīgiem laikiem slēgtā vācu-italiešu draudzība, t.s. Berlīnes-Romas ass pārlūza kā sērkociņš: nošāvuši un pakāruši savu dievināto diktātoru, italieši nekavējās vērst ieročus pret saviem sabiedrotajiem. Tas, ka vācieši pa īēzdlateiieicaegajmieš cieši palīdzēja italiešiem paglābties no kauna pilnas sakāves Grieķijā, bija jau aizmirsts. Šai sakarā daži vēsturnieki atzīst, ka viena no lielākajām Hitlera kļūdām bijusi militārās savienības līgšana ar Romu. Tās pamatā bija tikai Vācijas un Italijas diktātoru personīgā draudzība, jo to, cik augstās domās Hitlers bijis par saviem italiešu draugiem, liecina viņa izteiciens vācu ģenerālštāba virsniekiem jau 1942. gadā: „Runājot par mūsu italiešu ieroču brāļiem, paturiet prātā, ka vienīgais italietis, kam es pilnīgi uzticos, ir Musolīni!" Pēc monarchijas un fašistu diktātūras perioda demokratiskā Italija vēl arvien ir politiski nestabila valsts, un italiešiem arī vēl nav radies politiķis, kas varētu runāt visas tautas vārdā. Italija ar biežajām valdības maiņām un politisko partiju „andelēm" pašreiz pārdzīvo tādu pašu demokratiskās iekārtas paradoksu, kāds bija Latvijas simtgalvainās Saeimas laikā. Tā ir reālitāte, un Vašingtona to labi apzinās.

Niksonam ceļojumā nācās arī konstatēt, ka Ādenauera laikā dzimušā Eiropas politiskā un saimnieciskā apvienošanās doktrīna laika tecējumā apsīkusi. Tiešām kaŗa briesmām attālinoties, Eiropas vienības centienus nomainījušas atsevišķo valstu egoistiskas saimnieciskas un lokālpolitiskas tendences. Ka tas tieām tā, to varēja konstatēt jau aizvadītā gada pavasarī, kad Francijas franka krizes dienās Bonna pateica: „Ne mana cūka, ne mana druva", katēgoriski atsakoties pieskaņot vācu marku tās īstajai vērtībai starptautiskās valūtas tirgū.

Tikai notikumi Čechoslovakijā uz brīdi atdarīja eiropiešu acis, liekot saprast, ka neaprēķināmais krievu lācis var tomēr kādu dienu izstiept ķepu arī pēc Rietumeiropas medus podiem. Maskavas draudi ir vienīgais faktors, kas diktē eiropiešiem atkal sākt nopietni apsvērt ciešāku savstarpēju sadarbību. Tai pašā laikā arvien izteiktāk manāma Eiropas vēlēšanās raisīties vaļā no bagātā tēvoča Sama aizbildniecības. Tas, ka, tikai pateicoties Vašing-

(Nobeigums 3. lpp.)

DV teātra Kanadā studijas uzvedums

3 VIENCĒLIENI

A. Čechova „LĀCIS" un „BILDINĀJUMS" un Feido „KAD SIEVASMĀTE MIRST"

Alfreda Straumaņa iestudējumā

SVĒTDIEN, 16. MARTĀ, PLKST. 6 VAKARĀ
Latviešu nama skatuves zālē.
Ieejas kartes $2.50 pie kases.

Nozīmīgi ierosinājumi

KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDE TORONTO

Pirms Kanadas DV nodaļu delegātu sapulces, kuŗa notiks 15. un 16. martā DV namā Toronto īpašā sēdē 7. martā vēl sanāca pašreizējā zemes valde pr-sēža E. Krūkas vadībā. Tās ievadījumā ar klusuma brīdi godināja nule mirušo DV Bramptonas nodaļas vanadzi Ellu Uļuku.

Sēdes galvenās pārrunas bija veltītas delegātu sapulces techniskajam izkārtojumam un norisei, kā arī ierosinājumu apspriešanai, kuŗi būtu izlemjami visu nodaļu delegātiem. To vidū bija vēlamībā pārkārtot pašreizējo bēŗu fondu, kuŗā no 19 nodaļām piedalās 12, jo pašreizējie fonda noteikumi ir novecojuši un nepraktiski, paredzot izmaksas arī ikviena DV organizācijas biedra piederīgā miršanas gadījumā. Lai nodrošinātu bēŗu fonda stabilu saimniecību nākotnē, valde ierosinās izmaksas vienīgi organizācijas biedriem, kas savlaicīgi kārtojuši iemaksas. Tā kā šādi pārkārtojumi saistīti ar statūtu grozījumiem, tad ar šāgada delegātu sapulces lēmumu jautājuma galīga izlemšana būtu iespējama tikai 1970. gada delegātu sapulcē. Pārstrādājami arī Kanadas DV goda tiesas statūti, paredzot dokumentu uzglabāšanas laiku un iznīcināšanas kārtību. Tāpat plašāki pārkārtojumi paredzēti Kanadas DV šaušanas meistarsacīkšu noteikumos, par ko valdes sēdē ziņoja šaušanas sekcijas vadītājs K. Deklavs. Šogad šaušanas sacensība ar ASV DV vienību paredzēta 27. septembrī Londonā, kur notiks arī abu zemes valžu kopsēde.

Delegātu sapulces izlemšanai nodos arī jautājumu, vai Ziemsvētku palīdzības līdzekļu vākšanas akcija turpmāk saistāma ar līdz šim praktizēto apsveikuma kartīšu izplatīšanu, vai arī to organizēs atsevišķi, kas, domājams, varētu dot labākus panākumus

Iepriekšējā delegātu sapulcē pieņemtā lēmuma īstenošana, ka DV apgāda spiestuve atdalāma no pārējiem saimnieciskajiem pasākumiem, radot īpašu un patstāvīgu akciju sabiedrību, no zemes valdes prasīs vismaz 5000 dol. iemaksu. Šo summu varētu sagādāt ar plašāku mantu loteriju, ja tajā iesaistītu visas DV nodaļas Kanadā. Valde vēl ierosinās kaŗa invalīdiem izsniegt brīvkartes visos DV sarīkojumos, bet pensionāriem paredzēt puscenas. Pašreizējo DV stipendiju fondu vēlams pārkārtot, lai izmaksas galvenokārt saņemtu jaunieši nacionālpolitiskas izglītības apgūšanai.

Valdes pr-sēdis E. Krūka ziņoja, ka līdzšinējais ilggadējais ASV zemes valdes pr-sēdis V. Hazners, aizejot pensijā, atlūdzies no amata un viņa vietā izraudzīts Arturs Valters. Valde vienojās nosūtīt viņam apsveikumu un izteikt rosīgas sadarbības apliecinājumu. ASV DV zemes valdes jaunā pr-sēža adrese ir: A. Valters, 1416 East 4th St. Brooklyn, N. Y., 11230, U.S.A.

Austrālijas DV zemes valde izdevusi īpašas piemiņas markas sakarā ar izsludināto latviešu kaŗavīru gadu. Valde vienojās pasūtināt 100 lokšņu, bet nodaļas aicināt to darīt tieši pie Austrālijas DV zemes valdes. Markas maksā 1 dol. loksnē.

Aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps ziņoja, ka piedalījies Kanadas DV sekmīgākās nodaļas izvērtēšanas komisijā, veicot pr sēža pienākumus. Komisijas darbā vēl piedalījusies Kanadas vanādžu pr-ce M. Jonāne kā sekretāre un J. Kleķeris. Komisijai darbības pārskatus iesūtījušas 16 nodaļas un DV Halifaksas kopa. Tos izvērtējot pēc izstrādātās punktu sistēmas, par 1968. gadā sekmīgāko izvirzījusies DV Toronto nodaļa ar 670 punktiem, kā nākošajām sekojot iepriekšējo gadu teicamākajai DV Manitobas un DV Sv. Katrīnu nodaļai. Pēc īsām pārrunām valde vienojās, ka pašreizējie sekmīgākās nodaļas izvērtēšanas noteikumi papildināmi un uzlabojami, to pārrunājot delegātu sapulcē.

Sekretārs K. Bencons iepazīstināja ar saņemtajiem rakstiem. Valde uz DV Londonas nodaļas lūgumu piešķīra 20 dol. kāda slima tautieša ārstēšanās izdevumiem.

Par nopelniem DV organizācijas mērķu sekmēšanā, valde piešķīra atzinības rakstus DV Edmontonas nodaļas biedriem J. Plūmītim, Zentai Stepermanei, Rendai Blekvelai, P. Heinbergam, Ģertrudei Plūmītei, Dzidrai Vilkai, E. Zvejniekam un A. Stepermanim, DV Ošavas nodaļas vanādžu kopas pr-cei A. Stārastai un Sv. Katrīnu vanādžu ansamblim Senatne, kuŗu vada M. Vītola, aicinot to izgatavot arī fotouzņēmumu montāžu par savu darbību novietošanai DV namā.

Jaunatnes daļas vadītājs E. Ozols ziņoja, ka no stipendiju fonda 100 dol. piešķirti studentam Jurim Eglītim Londonā. Kā zemes valdes locekļiem vai Toronto dzīvojošu organizācijas biedru. Valde arī apstiprināja 300 dam labvēlim par teicamu atbalstu skautu nometnes sekmēšanā valde vienojās kā pateicību pasniegt grāmatu „Res Baltica".

Kasieŗa R. Britāla ierosinājumā valde vienojās, ka delegātu sapulces dalības maksa par savu delegātu sedzamas attiecīgajai nodaļai, arī gadījumā, ja nodļa par savu delegātu pilnvaro kādu no dol. izmaksu no bēŗu fonda mirušās Ellas Uļukas piederīgajiem.

Sēdes nobeigumā vēl pārrunāja Zelta dukāta sarīkojumu, kas paredzēts 19. aprīlī, aicinot visus biedrus sekmēt tā labu izdošanos.

Valdes sēdē piedalījās pr-sēdis E. Krūka, viņa vietnieks J. Gailītis, sekretārs K. Bencons, kasieris R. Britāls, no aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps un J. Kleķeris, jaunatnes vadītājs E. Ozols, ārējās un iekšējās informācijas daļu vadītāji O. Ieviņš un R. Norītis, Kanadas vanādžu pr-ce M. Jonāne, goda tiesas pr-sēdis V. Grāvelis, šaušanas sekcijas vadītājs K. Deklavs un revīzijas komisijas pārstāvji A. Čivželis un N. Brasliņš.

R. N.

LATVIJA

21. N.RS. TREŠDIENA, 1969. GADA 12. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531-4533.

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 25 Grandville Ave., Toronto 9, Ont.; tālr. 769-0802.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanādā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanādā un ASV — parmēnesī $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00.

Atsevišķa numura cena 25 centi.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LATVIEŠA DEVUMS KANADAS AUGĻKOPĪBAI

Ķirši Okanagas distriktā, Britu Kolumbijā ir visaugstākie augļu koki, tādēļ ik vasaru rodas grūtības ar ogu ražas ievākšanu, jo grūti sameklēt ķiršu lasītājus, bez tam darbs jādara ātri, lai ogas nepārgatavotos. Ko darīt, lai atrisinātu nepatīkamo problēmu? — „Izgudrot" īsākus kokus? Pie šī uzdevuma ķēries dārzniecības eksperts Dr. Kārlis Lapiņš, kurš jau 19 gadu darbojas valdības lauksaimniecības pētījumu iestādē Samerlendā. Par viņa panākumiem garākā rakstā pastāstījis Vankuveras rīta laikraksts „The Province".

Lietojot apstarošanas principu, Dr. K. Lapiņam pēc 13 gadu eksperimentēšanas izdevies izaudzēt pundurķirsi, kuŗa ogas līdzīgas normālas šķirnes ķirškoku ogām un kuŗš dod ražu jau pēc trīs gadiem, pie tam daudz vairāk nekā parastais ķirsis.

Pārbaudīdams savu „audzēkni" 7 gadus, Dr. K. Lapiņš ķērās pie pundurķirša izaudzēšanas, kas pats sevi apputekšņotu un būtu izmantojams ogu iegūšanai tirgum. Saņēmis no zinātniekiem Anglijā noderīgos kociņus un ziedputekšņus, viņš tos sāka krustot ar kādu vietējo ķiršu šķirni un apstarot. Pēc vairākiem gadiem arī šis eksperiments izdevās. Dr. K. Lapiņš izaudzēja pundurķirsi, kas ne tikvien pats apputekšņojas, bet noderīgs arī citu ķiršu šķirņu apputekšņošanai. Apstarojumos Dr. K. Lapiņš kociņiem lietojis ap 5000 rentgenu (radiācijas vienība). Cilvēka aizraidīšanai viņpasaulē pietiek ar 500 rentgeniem, bet sienāži panes vairāk par 40.000 rentgeniem.

Z.

☆ Protestā par zviedra P. Enkvista grāmatā „Leģionāri" paustajām nepatiesībām Stokholmas latvieši gatavo brošūru zviedru valodā „Kādas mazas tautas apmelošana", kurā Enkvista maldīgos apgalvojumus korriģēs. Brošūru piesūtīs laikrakstiem un izplatīs zviedru institūcijās un sabiedrībā. — Gēteborgā februārī notika izstāde „Ieceļotāji Gēteborgā", kurā piedalījās arī latvieši archit. A. Teivēna iekārtotā novietnē. — Latviešu jaunieši ar plakātiem atbalstīja čechu studentu bada streiku, demonstrējot pie Pad. savienības sūtniecības Stokholmā.

Maza, bet rosīga draudze

Toronto latviešu baptistu draudzē ir tikai 98 locekļi, bet tās darbība māc. R. Ekšteina vadībā jau kopš dibināšanas arvien bijusi rosīga kā baznīcas un kristīgās dzīves laukā, tā arī visparējās ētikas, jaunatnes audzināšanas un ģimenes stiprināšanas darbā. Arī saimnieciski, par spīti nelielajam locekļu skaitam, draudzes ienākumi aizvadītajā gadā bijuši 10 778 dol. — galvenokārt draudzes nodeva [illegible] dievkalpojumu kol[illegible] žādi ziedoj[illegible] nākuš[illegible] dotas palīdzības [illegible] dol., misijas darbam [illegible] un [illegible] apvienībai 307 dol., bet pašas draudzes vajadzībām 7514 dol. Bez tam draudzes māsu pulciņš vispārējam palīdzības un misijas darbam izdevis 1719 dol.

Draudzes dievkalpojumi notiek Valmiera ielas baptistu baznīcā, kur regulāri notiek arī bībeles vakari, garīgie koncerti, svētdienas skolas mācības, sadraudzības vakari un citas saiešanas. Par regulāru un iecienītu pasākumu izveidojušies arī reliģiski - ētiski pārdomu vakari, kuri notiek Latviešu namā.

Aizvadītajā gadā notikuši 50 dievkalpojumi, 8 pārdomu vakari, 7 plašākas sapulces un vairākas citas sanāksmes. Kristīti 3 jauni draudzes locekļi, no citām vietām nākuši klāt 4, bet mi[illegible]iši 2. Draudzes izdevumu „Idejas un ideāli", kas iznāk 500 eksemplāros, rediģē māc. R. Ekšteins.

Ar maz izņēmumiem draudzes koris dziedājis gandrīz visos dievkalpojumos, arī vairāku pārdomu vakaru koncertos, tāpat viesojies citās latviešu baptistu draudzēs. Korī ir 30 dziedātāju, tā diriģents ir komponists A. Purvs, bet viņa palīgs Ž. Ģert[illegible] [illegible] viņš, kuŗu vada H. [illegible] 23 aktīvas locekles, [illegible] jās līdzīgi dāmu komitejām citās draudzēs. Galvenais darbs bija aprūpes laukā, veco un slimo jaunu apūpēšanā, draudzes vispārējo sarīkojumu sekmēšanā un jaunatnes audzināšanā. Uz okupēto Latviju nosūtīti 6 palīdzības saiņi, bet Rietumvācijā aprūpēti 4 vecie ļaudis; materiāls atbalsts sniegts arī latviešu pārzinātajai Rinkonas misijai Bolīvijā. Pie draudzes darbojas arī svētdienas skola un jaunatnes pulciņš.

Nesen notikušajā gada sapulcē draudzes darbību atzina par rosīgu un sekmīgu, izteicot pateicību māc. R. Ekšteinam un visiem darbiniekiem. Turpmāko draudzes un nozaŗu vadību uzticēja visām līdzšinējām amatpersonām. Tā padomes vecākais paliek L. Nams, sekretārs V. Skudra un locekļi Ž. Ģertners, H. Jansons, V. Simanovskis un J. Statkus, draudzes kasieŗi ir Nelija un Jānis Ābele, bet revīzijas komisijā darbosies A. Sudmals un K. Treilons. Māsu pulciņu vada H. Zariņa, svētdienas skolu M. Brucsteina un B. Ekšteina, bet jaunatnes pulciņu K. Pontušķa. Draudzes pianistes ir Mudīte Ekšteina un Ilze Ābele, saimnieks un kārtībnieku pārzinis V. Simanovskis un svētā vakarēdiena galda pārzine Elfrīda Nams.

Šīs sezonas piektais reliģiski ētiskais pārdomu vakars notika 27. februārī Latviešu namā un bija pulcinājis 65 dalībniekus. Māc. R. Ekšteins pakavējās pie temata „Markss, Nīcše, Dostojevskis un Kristus", bet koncertdaļā dziedāja draudzes koris Ž. Ģertnera vadībā. Nākošais pārdomu vakars paredzēts 19. martā plkst. 8 vakarā Latviešu namā, kad māc. R. Ekšteins runās par tematu „Atoms, universs un Dievs".

R. N.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PĀRAGRS APRĪĻA JOKS?

„Latvijā Amerikā" 5. marta numurā ievietots uzņēmums, zem kura norādīts, ka LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra pasniedz Latvijas 50 gadu medaļu Kanadas skautu priekšniecei V. Klaisdēlai. Pazīstot V. Klaisdēlu personīgi, labi zinu, ka viņa ir Kanadas gaidu priekšniece, bet neesmu dzirdējusi, ka viņa būtu izraudzīta arī par skautu priekšnieci... Vai redakcija ar šo bildes parakstu atļāvusies pāragru 1. aprīļa joku?

Latviešu gaidā, Toronto

Redakcijas atbilde: Nē, tikai iespiedumkļūdu velniņš atkal reiz palaidis savu smieklīnu!

☆

CIENĪSIM VAIRĀK PATIESĪBU!

K. K. Zenaitis savā lasītāja vēstulē „Cienīsim vairāk savu Kanadu" (LA 1. marta numurā) nepavisam nevēlas samierināties ar faktu, ka Latvijas valstssvētkos Toronto ASV konsuls suminats sirsnīgāk nekā svētku runas teicējs — Kanadas ministrs P. Heljers.

K. K. Zenaitis savā vēstulē jautā: „Vai nav vienmēr tā bijis, ka latvietis mēģina saskatīt „lielā brāļa" acīs kaut ko vairāk, kaut dzīvo plašajā Kanadā, paša izvēlētā zemē, kuŗa tam ļāvusi ģimenes spārnus plest un mācīties demokratijas un lojālitātes principus? Ministra P. Heljera neaizstājamās pūles Kanadas labklājības un saimniecības uzbūvē, lai pilsoņi varētu apmesties labākās mājās un tās iegādāties personīgā īpašumā, pēc manām domām, sveŗ daudz vairāk nekā ASV konsula darbs Toronto."

Gribētos aizrādīt, ka ministra P. Heljera pūles Kanadas labklājības un saimniecības uzbūvē neviens nav noliedzis. Bet šejienes materiālismam un labklājībai nav nekā kopīga ar Latvijas valstssvētkiem. Otrkārt, ASV konsulu nesumināja par tā darbu Toronto, bet gan kā lielas un stipras valsts pārstāvi.

Tālāk K. K. Zenaitis raksta, ka tagad pienācis laiks vērtēt lietas objektīvi, bet nevadīties no kaut kādas aizraušanās... Pareizi, tautieti! Pēdējais laiks vērtēt lietas objektīvi. Vai nav jauki, ka latvietis pāri savam degunam saredz „lielā brāļa" acīs apņemšanos cīnīties par brīvību? Ja „lielais brālis" nebūtu Kanadas kaimiņš, nez' vai lojālais pilsonis būtu izvēlējies Kanadu par „savu" zemi? Ja nebūtu „lielā brāļa", vai K. K. Zenaitis varētu pasacīt kāda šobrīd izskatītos plašā Kanada? Pasaule? Demokratijas un lojālitātes principi nav aklums un pazemīga rāpošana.

Ž. Sils, Toronto

☆

CIENĪSIM PAŠI SEVI!

Vecais Stenders savā laikā sarakstīja darbu „Tā augstā gudrības grāmata" ar veltījumu jeb paskaidrojumu: „Tiem mīļajiem latviešiem par pamācīšanu."

Tādā pašā garā K. Zenaitis, kā viņš pats saka, pienākuma apziņas vadīts, savā lasītāja vēstulē šī laikraksta 1. marta numurā nostrostojis un pamācījis mūsdienu latviešus. Nepārprotami visus, no profesora līdz vienkāršam strādniekam. Laikam jau „bauri paliek bauri." Ne tie zina, kuru godināt, ne kuŗam aplaudēt. Latvijas neatkarības pasludināšanas svinības Toronto notika jau pirms vairāk nekā trim mēnešiem. Cik gan ilgi dažam jāgudro, lai tomēr atrastu kaut ko peļamu...

Latvijas valstssvētku svinības bija bez vainas. Gods rīkotājiem, gods apmeklētājiem. To gan izjuta katrs, kas vien uz tām gāja kā latvietis uz MŪSU svinībām, nevis kā tāds, kam tik vien padomā, kā: „Šak', redzēs, nu redzēs, ko tad šie tur sarīkojuši." Kanadas valdības ministrs P. Heljers teica labu, cilvēcisku un neliekuļotu runu. Kas to apšauba? Vai „Pro Merito" medaļas piešķiršana vien norādā, ka Heljers tiek godināts? Kā varēja pateikt, ka ASV konsuls suminats vairāk?

Pamācāmie latvieši gluži labi redz un saprot ministra Heljera centienus labklājības laukā. Bet kā ir ar šīs labklājības aizstāvēšanu? Pats valdības galva tālāk par bučošanos un plecu raustīšanu šai lietā tālāk nav ticis. Gluži pretēji. Viņš nepārprotami runā un rīkojas, lai Kanadas un reizē ar to visu brīvo valstu aizsardzību vājinātu.

Vēl viena lieta: mums nav jāuzmet kūkums. Mēs nevienam neka neesam parādā. Arī Kanadai ne. Esam devēji un ņēmēji. Cienīsim vispirms sevi!

I. Zīlāns, Toronto

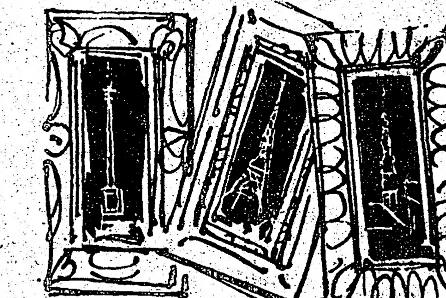

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(92. turpinājums)

Lai tikai atceramies, ka prof. V. Purviša pēdējā izstāde notika traģiskajā 1943. gadā, un ka viņš bija nesalīdzināmi mazāk laimīgs par Tērneru, jo viņa īpašam mūzejam savāktie darbi Jelgavā sadega kopā ar pilsētas lielāko tiesu; neatrasti palikuši arī profesora uz Vāciju evakuētie darbi.

Un Liberts ar savu eleganto namu un platajām spirālkāpnēm? Arī viņam bija jāpamet dzimtā zeme un jāpārkāpj nāves slieksnim svešajā, tālajā Ņujorkā.

Bet 1939. gadā viss tas vēl slēpās aiz saudzīga priekškara, kas ik tagadnes mirkli jo rūpīgi aizklāj no nākošā.

PĒDĒJĀS BALSIS

Beigās lai vēl pieminam divus laikrakstus, kas mākslā bija ieinteresēti mazāk, proti, Timber Trades Journal un East Kent Gazette.

Pirmais bija kokrūpnieku un tirgotāju laikraksts un 1939. gada 20. maijā veltīja izstādei pārdesmit rindu, kā darītu ar labu veikalu draugu, kuŗam iešāvies prātā nodoties tādai kā atveldzei mākslā. Un vai pats Vinstons Čērčils arī negleznoja?

Bet lasīsim: „Daudz izcilu personu piedalījās pieņemšanā, ko rīkoja Latvijas sūtnis un Zariņa kundze Latvijas mākslas izstādē, kas notika B.A.K. Institūta lielajā hallē, Portlandlaukumā, Londonā." Citējis Alfreda C. Bosoma katalogā rakstītos ievadvārdus izstādei, laikraksts turpināja: „Vai šāda māksla varētu nebūt neparasta? Šī smalkā darbu izstāde, stipra krāsās un droša līnijās, pamatoti radījusi lielu ievērību un daudz labvēlīgu atsauksmju. Divi gleznojumi izstādē bija īpaši interesanti no koku viedokļa. Viens bija krāšņu krāsu darināta Zāģētava, otrs, liels audekls, rādīja plostniekus patapas stundā kavējam laiku kāršu spēlē."

Ar šo Edgara Vārdauņa un Edvarda Kalniņa darbu pieminējumu varētu beigt, ja nenāktos atšķirt Mančestrā 1821. gadā dibināto liberālisma laikrakstu Manchester Guardian. Ar saviem grāmatu pārskatiem, kompetento teātŗa kritiku, plašo ārzemju korespondenci un mākslas dzīves raito vērtējumu šis laikraksts guva nepārspētu ietekmi britu provinces avīžniecībā un bija izcīnījis visā angļu presē cienījamu vietu. Ar saviem intellektuāli prasīgiem rakstiem Manchester Guardian bija atzīts par nacionālu preses organu. Laikraksts bija izplētis savus spārnus plašāk par savu lizdu.

Kas tad nu šim intellektuāļu laikrakstam bija par Latvijas mākslas izstādi sakāms?

1939. gada 16. maijā — dienā pēc izstādes slēgšanas — tā slejās lasāms:

„'Ja kāda nācija spējusi saglabāt nenomāktas savas ilgas svešas kundzības gadsimtos un tad pēkšņi uzrodas brīvība, tās māksla atklās visas šīs nācijas dvēseles noslēpumus.' Tas ir sākuma teikums latvju mākslas katalogam izstādei, kas notiek B.A.K. Institūta mītnē Portlandes laukumā, un pati izstāde neapšaubāmi liecina par nāciju ar dvēseli.

Līdz izstādei mūsu zemē maz bija zināms par Latvijas mākslu. Šīs pēcpusdienas pieņemšanā, ko rīkoja Latvijas sūtnis, tikai retais viesis zināja, kas to gaida, un dažam labam nācās pagrūti samierināt līksmos rakstus un zemnieku lietisko mākslu ar gandrīz bargām (grim), kaut nenoliedzami spēcīgām ainavām un portretiem. Varbūt zemnieka dvēsele nav tik viegli svešas kundzības ietekmējama kā mākslinieka. Daudz gleznu atgādina Vlamenku. Krāsas trieptas ar to pašu nekautro baudījumu. Taču gleznas vairumā uzrāda nopietnu un mīlētāju dabas izpratni (arī) tais brīžos, kad tā sadrūmusi, ko neatrodam pie Vlamenka."

Vispirms maza piezīme par kataloga pirmo teikumu, kuŗa autors bija mums nu jau pazīstamais latviešu un daudz citu mazu tautu draugs Alfreds Bosoms. Teikums spēj radīt iespaidu, ka latvju tauta kļuvusi nācija kā kādā teātrī, ne no kā; ka brīvība tai „uzradusies" kā kāda debesu dāvana, tātad neizcīnīta, neizciesta, kaut īstenībā nebūs tautas visā plašajā pasaulē, kas par savu brīvību būtu samaksājusi smagākiem asins upuŗiem par latviešu tautu, neiedomājami sarežģītos vēsturiskos apstākļos, izmisīgos meklējumos, maldos, cīņās te pie Ventas, te pie Orlas, te pie Daugavas. Starp pagātni un tagadni tāpēc nav un nevar būt cezūras. Latvijas brīvība pirkta asinīm un celta darbu darbiem, ne likteņa dāvanām. Arī šai gadījumā mums der atcerēties pazīstamā Maķedonijas ķēniņa Antigona pavēli priesteŗiem nest ziedokļus dieviem, lai tie viņu pasargātu no draugiem. Vaicāts, kāpēc ne lai pasargātu no ienaidniekiem, viņš atbildējis: „No ienaidniekiem es spēju pasargāties pats, bet ne no draugiem."

Un vai to pašu nevarētu attiecināt arī uz vēlīgajiem latvju mākslas kritiķiem Apvienotajā karaļvalstī? Ņemsim, piemēra dēļ, teikumu „Daudz gleznu atgādina Vlamenku", ko jau bija pirms tam metis tautās The Times un pēc tam Sunday Times, Skotijas Glasgow Herald un mākslas žurnāls Apollo.

VLAMENKA ĒNA

Vairāki angļu kritiķi ar savā veida patiku saskatīja kādu pusdefinētu līdzību starp latvju glezniecību un Vlamenka otu un krāsām. To pašu, bet ar nepatiku bija konstatējis Aleksandrs Benuā, sūrojoties par to, ka pretēji nacionālajai tautas mākslai latvju modernā māksla sirgstot ar starptautisku „monparnasismu" — īpaši Vlamenka temu un formu variācijās.

Angļiem bijuši vareni gleznotāji: Gēnsboro, Konstebls, Turners; un ne mazāki mākslas kritiķi — Raskins, Arnolds, Klarks. Ar to gribam teikt, ka mums jāuzklausa un vismaz jāmēģina pārbaudīt angļu kritiķu latvju mākslā saskatīto „vlamenkismu". Piemetināsim, ka neviena zeme nebija tā iemīļojusi Vlamenka gleznas kā Anglija, uz kurieni aizgāja lielākā tiesa Vlamenka darbu.

Pārlasot uzmanīgi angļu kritiķu tekstus, redzam, ka The Times runājis par to, ka latvju glezniecībā „manāma tā kā Vlamenka ietekme ar drāmatiskiem efektiem un pēkšņo toņu maiņu"; The Glasgow Herald: „Daudz gleznu atgādina Vlamenku. Krāsas ziestas ar to pašu pārgalvīgo springumu"; Sunday Times: „Vispārējā gaisotnē daudzām izstādītām gleznām ir pavirša līdzība ar Vlamenku". Arī kāds franču mākslas kritiķis bija pamanījis šo līdzību, ko pēc pamatīgākas ieskatīšanās noraidīja.

Jā, kā tad nu ir ar Morisu Vlamenku un latvju mākslu?

(Turpinājums sekos)

IJA
GADA 12. MARTS
A TORONTO
rēds Vinčels,
4, Ont.; tālr. 531-4533.
olfs Noritis,
, Ont.; tālr. 769-0802.
ROPĀ:
/Westf., Von Einem Str. 19
ēc vajadzības isināt. Neiz-
et uz vēlēšanos sūta atpa-
nadā) vai starptautiskais
ra vārdu vai iniciāļiem pa-
ir rakstītāja personīgs ie-
arī redakcijas viedoklim.
adā un ASV —
ēn. $10.00, 1 gadu $18.00.
na 25 centi.
u daļā $2.20, bet tekstā
s slejas telpu.

TULES

I. Zilāns, Toronto

(Turpinājums sekos)

Gundegas Cennes jaunā studija Ovensaundā

Muzejs rīko Gundegas Cennes izstādi

Atskatoties uz latviešu mākslinieces Gundegas Cennes 5 darba gadiem Ovensaundā (Oven Sound), pilsētas Toma Tomsona piemiņas galerija un mākslas mūzejs laikā no 16. marta līdz 6. aprīlim rīko viņas gleznu izstādi. Šai skatē būs redzami 43 mākslinieces Ovensaundā laikā no 1964. — 1969. gadam radīti darbi, bez kanadiešu un latviešu kollekcionāru īpašumā jau pārgājušajām gleznām arī ap 20 jaundarbu.

Izstādi 16. martā plkst. 2 pēcpusdienā Ovensaundā atklās bijušais Ontario provinces premjēr L. Frosts. Skate publikai, izņemot pirmdienas, būs atvērta katru dienu no plkst. 2 — 5 pēcpusdienā, bet trešdienās un sestdienās līdz 7 vakarā.

Māksliniece aicina labvēļus un draugus pēc izstādes atklāšanas, 16. marta vakarā, pavadīt dažas stundas viņas jauniekārtotajā studijā.

A.

Zelta Antiņš mūsu laikrakstam

ČIGAGAS PIECĪŠU DIVAS MŪZIKĀLI - SATIRISKAS IZRĀDES TORONTO

Čikagas Piecīši lieku reizi atgādināja, cik ātri aizsteidzas laiks. Gaidot neesošā priekškara pavēršanos viņu jaunajai programmai „Par visu atbildēs Kozlovskis", likās neticami, ka kopš viņu pēdējās izrādes „Vēl jau viss nav pagalam" nebūtībā aiztecējuši jau turpat divi gadi: tā vien šķita, ka Piecīši pēdējo reizi Toronto redzēti un dzirdēti pērnā gada pavasarī, nevis jau 1967. gada 6. maijā... Bet šī izrāde lieku reizi arī atgādināja, cik ātri mūsu atmiņā pagaist fakti: iznāca debates ar kādu labu Piecīšu pazinēju un cienītāju, kura bija nesatricināmi pārliecināta, ka šī ir pirmā reize ansambļa vēsturē, kad tas patiešām atbilst nosaukumam un uzstājas piecu personu sastāvā. Fakts ir, ka tas notika jau pēdējā izrādē Toronto, kad redzējām tieši tos pašus piecus Piecīšus, kuŗi nu sniedza jauno programmu. Liekas, ka pēc šīs 1967. gada 6. maija izrādes Toronto Piecīši arī citur vairs nav uzstājušies kā tikai piecīši, jo, lai cik tas žēl, Jānis Rinkušs, Juris Strautmanis un Ģirts Puriņš ansamblī nav atgriezušies, kaut Piecīšu cienītājiem bija dotas cerības, ka tas notiks. Tā arī šoreiz Piecīšos redzējām Janīnu Ankipāni, Ilmāru Dzeni, Uldi Ievānu, Albertu Legzdiņu un Uldi Streipu.

Piecīšu jaunās programmas vērtējumu mūsu laikrakstā jau sniedzis Dr. L. Streips, tādēļ pie tā varētu pavisam nepakavēties, apskatot vienīgi saturu, bet — ne vienmēr vērtētāju domas ir vienādas. Arī Piecīšu programma ne visās uzstāšanās vietās ir vienāda. Tā arī šoreiz bija „numuri", kuŗus redzēja gan čikagieši, bet kuri izpalika Toronto. Jaunajā programmā bija arī vismaz viens skečs, kas nav uzskatāms par jaunu: „Imigrācijas iestādē" jau pazīstams no Piecīšu pēdējās skaņu plates „Vēl jau viss nav pagalam". Salīdzinot ar Piecīšu jaunā sastāva pirmo debiju pirms turpat diviem gadiem Toronto, jāatzīst, ka ansamblis ir krietni vairāk saliedējies, un nule redzētā programma kvalitātīvi jau atkal bija agrāko gadu līmenī. Mūzikālajā un arī vokālajā daļā vēl gan izjūtams Strautmaņa, Rinkuša un Puriņa trūkums, bet Piecīšu spēks meklējams vairāk saturā, sevišķi aktuālajā satirā, un šai ziņā noteikti ir atgūts kādreizējais līmenis. Dziesmās un skečos Piecīši arī šoreiz neatzina „svētās govis" un ignorēja visus „latviešu tabū", netaupot ne mūsu organizācijas, ne presi, ne atsevišķas sabiedrībā labi pazīstamas personas, liekot visiem paskatīties satiras spogulī. Par drosmi šo spoguli mūsu acu priekšā pacelt varam Piecīšiem atkal tikai sirsnīgi pateikties, jo, neprotot pašiem par sevi pasmieties, mums šis spogulis ļoti nepieciešams, lai tā priekšā mācītos. Un šī nopelnītā satira piedod visai Piecīšu programmai vajadzīgo garšvielu!

Mēs esam iemīlējuši dažādus saīsinājumus, bieži vien pat nesaprotamus, mācoties tos no citām tautām, bet, liekas gan, no lielākajiem saīsinājumu mīlētājiem komūnistiem. Par šo mūsu vīdū, diemžēl arī presē, izplatījušos sērgu ironizējuši jau arī Piecīši. Vai kāds brīnums, ka arī manās piezīmēs par Piecīšu izrādi atrodams jauks saīsinājumu jaunradījums — minifigūrdziesma? Ko tas nozīmē? Atgādinājumu visam, kas rakstot par Piecīšiem, sakāms par Janīnu Ankipāni. Vispirms — viņa uzstājās jaukā minikleitiņā, viņai ir laba figūra un viņa dziedāja tautas dziesmas. Bet minētais jēdziens nozīmē vēl vairāk, jo atgādina, ka tieši par Janīnu Ankipāni šoreiz jāsaka vēl šis tas. Viņa ansamblī jau ir labi iekļāvusies, pamazām sāk pievērsties arī programmas runājamai daļai, bet visvairāk viņa izceļas ar savu dabiskumu, atteikšanos no lētiem efektiem, atturību ārienē — bez pārmērīgiem sejas izkrāsojumiem, bez tieksmēm uz tērpa rafinesi Viņa, šķiet, labi apzinās, ka ne vienmēr mākslīgs izskaistinājums patiešām ir skaists. Tikpat vienkārša viņa ir arī izpildījumā: viņas dziedātās tautas dziesmas, pašai ģitaru spēlējot, izskan sirsnīgi un jauki, tieši tā, kā tautas dziesmas patīk dzirdēt. Sakot vienīgi labāko kā par pašu Janīnu Ankipāni, tā viņas sniegumu, še tomēr, manuprāt, vietā jautājums, vai Piecīšu programmas rakstūrā īsti iekļaujas tautas dziesmas? Vai nebūtu piemērotāk, ja viņa sniegtu kādu kupleju, kaut vai tautas dziesmas melodijā ar pašu Piecīšu radītu tekstu? Nav šaubu, ka Janīnai Ankipānei tas pa spēkam. Piecīšu programmas raksturīgajam piegriezumam tas būtu ieguvums.

Līdz šim bijis parasts, ka visām Piecīšu dziesmām bijis pašu radīts teksts, ja vien nav sniegti veco laiku „šlāgeri". Šoreiz izņēmums bija arī šai ziņā: dzirdējām Gunāra Griezes Piecīšiem veltīto „Sanfrancisko — Rīga". Publikai šī kā tekstā, tā melodijā saldsērīgā dziesma patika, kaut programmas rakstūram īsti neatbilda. Galvenais tomēr ir un paliek publikas atsaucība, un tās netrūka. Par jauninājumu uzskatāms arī tas, ka, atbilstot programmas nosaukumam „Par visu atbildēs Kozlovskis", šoreiz visur un vienmēr nācās tikties ar Kozlovski, kas stiepās cauri visai programmai kā spilgts dzījas pavediens. Ilmārs Dzenis „siepenā aģenta" Kozlovska lomā apliecināja atzīstamas tēlotāja spējas, labi iekrāsojot arī politiskus akcentus. Gribētos teikt, ka ar šo sniegumu Ilmārs Dzenis līdzās Uldim Ievānam izvirzījies par ansambļa otru „raksturlomu" tēlotāju.

Bet nu īsumā pie programmas satura, galvenokārt trāpīgās satiras. Kā parasts, lieliskas atkal bija z'ņas. Jau pēc 20 g. laikrakstos varēsim lasīt, ka kristīti jauni latvieši — Tālivaldis Taukmīlis Obraiens, Ficgerālds Bērz'ņš un līdzīgu vārdu īpašnieki. Tāpat pēc 20 gadiem mūsu grāmatniecībāparādīsies Alfreda Bērz'ņa darbs 3 sējumos „Manas atmiņas par Pēteri Lejiņu", Pētera Lejiņa darbs 2 sējumos „Manas atmiņas par A'fredu Bērziņu" un Norberta Trepšas darbs 1 sējumā „Manas atmiņas par Pēteri Lejiņu un A'fredu Bērziņu". Lieliski bija ìsskeči par ziedojumu vākšanu 1970. un 1980. gadā, tāpat kupleja par karogoto 1970. gadu, kad visām latviešu organizācijām beidzot būs savi karogi, protams, nacionāli: vanadzēm sarkanbaltsarkans karogs ar sviestmaizēm mednieKiem un makšķerniekiem tāds pats ar zivi, kurai desa zobos un bezgala daudz citu, visi raksturīgi. Alberts Legzdiņš Isskečā labi parādīja latviešu mākslinieku, kuŗa pienākums ir nepārtraukti vaiga sviedros gleznot un dāvināt savus darbus visu organizāciju loterijām, lai tām nepietrūktu laimestu. Kozlovskis viņam pamatoti pārmet, ka loterijai dāvinātā glezna ir bez „rāmja": tagad pašai biedrībai radīsies izdevumi par ietvara pagatavošanu... Kozlovskis arī māksliniekam pamatoti pateica, ka galu galā „tas rāmis maksā vairāk par pašu gleznu". Lieliski Piecīši arī iepazīstināja ar teātra problēmām, tāpat ar to, kā raksta kritikas. Uldis Ievāns visus pamatīgi izsmīdināja ar nolasīto lugu „Kur ir, tur rodas" — patiešām vienreizēju drāmatiskās mākslas darbu, kuŗā daudz efektīvu dabas un citu aprakstu, bet tikpat kā nekādas darbības.

Pirmo reizi Piecīši savus apbai-

(Nobeigums 4. lpp.)

Alberts Spoģis

Adventiskās gaismas dzeja

JANĪNA BABRE „MEDITĀCIJAS", DZEJOĻU KRĀJUMS JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS, OJĀRA JĒGENA IETĒRPS, IEKĀRTOJUMS UN VIŅETES, 1968. GADĀ

Sagaidīta Janīnas Babres pirmā dzejoļu grāmata. Tā ir drosmīga apliecinātāja dzeja modernās krizes dienās. Tādu ticības, morāles un apziņas krizi cilvēce vēl nav piedzīvojusi. Mēs gan pašreiz runājam par demokratijas ziedu laiku, bet vēl nezinām, kādus augļus ievāksim. Šķiet, tie būs tikai „vēja ziedi", jo cilvēce it kā neredz, ka tuvojas bezdibenim. Un ir labi, ka mums rodas tāda skaidra, apgarota un sirsnīga dzeja. Ar šo dzeju mēs varam lepoties, ka esam kristīga tauta, ka Kristus vēsts latviešiem nav pagājusi secen. Šajā ievirzē latviešiem maz dzejnieku. Babre, blakus Marijai Urnežus, ir otra latviešu īsti kristīgā dzejniece. Viņas abas mums sniedz paradīzes jausmu, līdzīgi Ģertrūdei Leforai, Elizabetei Lageserei un Gabrielai Mistrālei pasaules literātūrā. Šīs kristīgās dzejnieces ir īstās kārtības liecinieces atsalušajā pasaulē, kuŗā gandrīz vairs nav jēgas par labā, skaistā, svētā un patiesā vērtībām. Taču šīs vērtības arī modernajā dzejā nedrīkst trūkt, jo pretējā gadījumā dzeja izposta garīgo cilvēku.

Janīna Babre savā paidagoģes darbā daudz meklējusi, vērtējusi un smalkjūtīgi svērusi. To manām viņas dzejā. Tajā nemanām uzbāzīgu sludināšanu vai sektantisku neiecietību. Grāmatas nosaukums izteic pieeju tematiem. Tieši meditācija ir pneumātiska īstās kārtības uztvere un izgaismošana. Šādā uztverē kristīgo dzejnieku vispār varam saukt par pēdējā adventa pravieti, kuŗš izgaismo mūžīgās nemainīgās vērtības: atnes adventisko gaismu un sajūsmu, kas citādi paliktu nemanīta atkritušajā pasaulē. Un tas ir īstas dzejas uzdevums — dot patiesības izpratni un adventisko svētlaimi, lai cilvēks sevi atskārst ceļā starp zemi un debesīm.

Prāvajā krājumā divas nodaļas — „Dievam" un „Cilvēkam". Dieva skatīšana — atklāsme apžilbina dvēseli: „Tā neredzīga kļūst/ No Tava spožuma/ Un nevarīga/ No Tava lieluma" (9. lp). Dievs ir grūti izprotams, dzejniece jautā „Kas esi Dievs?" (11.), un tikai pēc vairākām meditācijām dod biblisko atbildi: „Viens vienīgs spēks,/ Kas visu, visu sevī satur,/ Kas visu sevī atspulgo,/ Kas visam centrs, spēks un pulss —/ Dievs ir mīlestība" (15). Dievs ticīgo pilda ar svētlaimi kā slepenu prieku. Un tieši tas ir Babres dzejas credo: „Kungs, Tu esi mans slepenais prieks,/ Manas dzīvības kodols,/ Domu miera un līdzsvara noslēpums" (35).

Īpašu burvību dveš rožukroņa meditācijas, kurās dzejniece ielikusi savas ticīgās sirds lūgsnas un apziņas centienus. Nepārtrauktā svaigu gleznu maiņā izskan dievmātes liktenis. Lasītāju aizrauj. Tas iekļaujas lūdzēju pulkā zem krusta un garā izdzīvo lielo mistēriju: Dievs top cilvēks, dzīvo, māca, cieš, aiziet par saviem nāvē un apskaidrots uzceļas jaunās miesās. Tā ir arī cilvēku augšāmcelšanās garantija.

Dzejniece runā par mums visiem zināmām lietām, bet viņas režijā un vārdu spēlē tās gūst spožumu un izceļ Dieva cilvēktapšanas jēgu. Tās ir cilvēkam svarīgākās problēmas, kuras, pareizi izprastas, atver Paradīzes vārtus smagajā darba pasaulē. Tādējādi šī kristīgā dzeja ir vidūtāja starp radību un Radītāju.

Otra nodaļa „Cilvēkam" satur dzejnieces intīmās pasaules atzīšanos. Vērojam, patiesu, dziļu un pašaizliedzīgu meklētājas jūtu dzīvi, kas sakņojas reliģiskā irdnē. Viņa grib kvēlot, sildīt un aplaimot otru būti kā nejauša dziesma: „Būšu tev piedeva/ Vientuļā ritmā,/ Dziesma negaidīta,/ Priecīgi cita" (99). Tā nav mistiskā mīlas dzeja, bet gan skaidra atzīšanās otra tuvumā: „Es būšu pie tevis/ Ziedu smarža,/ Ne saite" (99). Tā ir skaista mīlas dzejas glezna — moderni pateikta. Dzejniece neslēpjas aiz savārstītu vārdu maskas, viņa nepārprotami pasaka visu. Un tas nomierina modernās pasaules trauksmē.

Visumā tā ir laba dzeja ar vienkāršām, nepretenciozām gleznām. Šajā ziņā dzejniecei novēlama augšana un meklēšana. Skaistākās gleznas ir tās, kurās apvienoti viskrasākie pretstati iespējami vienkāršā veidā. Babre ir nenogurusi meklētāja — tēlotāja. Viņa negarlaiko. Un tomēr jāsaka, ka daža rinda izskan visai proziski, tieši tajās vietās, kur viņa izsaka ticības patiesības, piemēram, „Un piedod mums mūsu parādus, kā mēs tos piedodam..." (22). Garīgie pārdomu sniedz patiesu baudu. aKtrāgos, vienkāršos traukos, bet sniedz patiesu baudu. Katrā ziņā tā ir patiesu jūtu dzeja, kas atgādina īstenības draudus, ja cilvēks neizmanto savu brīvību. Novēlēsim neatstāt šo atbildīgo dzejas žanru, bet meklēt un uzburt skaistākās gleznas augstākās mīlestības apjaudā.

Krājumam gaumīgu ārējo un iekšējo apdari devis Ojārs Jēgens.

Valentīns Pelēcis

GREZNAIS KAPS

Saki, brāl,
kas šai pasaulē visskumjākais?
Kas pamests mūžību mūžībai
ar mirstīgu, īslaicīgu mīlestību?

Kam pāri tiek sakrauti
pieminekļi, ziedi un saukļi?

Kur tiek bez jēgas zvērēta neaizmiršana,
apsolīta pat mūžīgā dzīvība? . . .

Kam gan sarakstīti liekulīgie romāni
par varonību, par mīlestību?

Tam, kas mirdams ar šķembu vai lodi,
tiek salkani mirdināts dzejās!

Tas, brāl, ir un mūžīgi paliks
NEZINĀMAIS KAREIVIS.

Viņa skumjo un grezno parādes kapu
mīlēs GĻĒVUĻU LIEKULĪBA.

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(83. turpinājums)

— Redziet — savā vientulībā esmu par daudz pieķērusies šai te . . . Un tagad man bailes. Bailes, ka nekļūstu par . . .

— Par alkoholiķi? Tad nedzeriet.

— Cik vienkārši!

— Jūsu gadījumā tas arī ir vienkārši. Jūs pati sakāt, ka pagaidām tikai bailes, ka nekļūstat par dzērāju. Neļaujiet stāvoklim kļūt ļaunākam. Pārtrauciet tagad.

Ilga izskatījās neapmierināta.

— Es no jums biju sagaidījusi vairāk.

— Ko tad?

— Ka jūs ieskatīsities manā dvēselē un tur saredzēsit dzīves cirstās rētas. Un ka jums būs padoms, kā tās dziedināt. Bet tā, laikam, tikai tāda runāšana, ka mācītāji esot dvēseļu pazinēji.

— Ja meklējat psīchoanalistu, tad nācāt pie nepareizā. Es esmu tikai mācītājs.

— Starpnieks starp Dievu un cilvēkiem, bet jūs sakāt: tikai.

— Neesmu starpnieks. Esmu — kā vietējie saka: preacher. Sprediķotājs. Atgādinātājs. Kā Jānis Kristītājs teica: saucēja balss. Jo cilvēki ir kā bērni: tiem ikdienas jāatgādina sen zināmas lietas.

— Patiesībā mācītājiem vajadzēja būt arī psīchoanalistiem. Tad tie cilvēkiem varētu vairāk palīdzēt.

— Skaidrs. Un būtu arī lētāk. Psīchoanalistam jāmaksā piecdesmit vai simt dolaru par stundu, pie mācītāja var nosēdēt kaut visu dienu, un tas nemaksā nekā. Bet neaizmirstiet, ka tādā gadījumā jūs mācītāja padomam nesekotu. Kas nekā nemaksā, liekas bezvērtīgs. Bet tagad piedodiet. Man jāsaka galda runa.

Pēc Akota runas Ilga atsāka iepriekšējo sarunu

— Kādu praktisku padomu jūs man dotu?

— Kādā lietā? — Akots izlikās aizmirsis.

— Manas vientulības lietā.

— Darbu.

— Es strādāju.

— Es nerunāju par darbu birojā. Es runāju par brīvā laika aizpildīšanu. Nāciet un strādājiet draudzē. Mēs pašreiz vācam lietotas drēbes arabu bēgļiem Palestīnā. Nāciet palīgā tās šķirot un lāpīt.

Ilga savlīebās.

— Jums nepatīk? — Akota skatiens ar visiem puspiemiegtajiem plakstiem bija ass un redzīgs.

— Par netīru?

— Es pārdomāšu, Akota kungs. Bet ja es iešu, tad tikai tāpēc, ka jums ar manu vīru tik līdzīgi uzvārdi: Avots — Akots. Jāpārmaina tikai viens burts. Vai tas nav liktenīgi?

— Kas tur liktenīgs?

Pēc kāzām Ilga jau nākošajā svētdienā ieradās baznīcā. Dievlūdzēju nebija daudz, un Akots Ilgu bija ievērojis. Pie izejas no baznīcēniem atvadīdamies, mācītājs arī Ilgai paspieda roku.

— Tas labi, ka neaizmirsāt. Nāksit palīgā?

— Tāpēc jau ierados.

Ilga sāka strādāt baznīcas sieviešu palīdzības komitejas darbā. Pirmajās sanāksmēs viņa sēdēja klusa un atturīga, bet jau drīz iedzīvojās jaunā lomā. Par vīru viņa nerunāja. Ja kāda ievaicājās, vai Grieze drīz būs no komandējuma mājās, Ilga noslēpumaini pasmaidīja.

— Nedrīkstu runāt, — viņa teica.

Reizē ar to izplatījās valodas, ka Griezes uzņēmums nodarbināts valsts aizsardzības ierīču būvē un ka tā darbinieki pakļauti visbargākajiem klusēšanas noteikumiem.

Grieze Ilgai regulāri sūtīja naudu. Algas dienās viņš bankā nopirka naudas pārveduma zīmi un to kopā ar vēstuli aizsūtīja Ilgai. Tās bija arī vienīgās reizes, kad viņš Ilgai rakstīja — ik mēneša pirmajā un sešpadsmitajā datumā. No Ilgas viņš atbildes nesaņēma. Naudas pārvedumus viņa ikreizes bija iekasējusi jau nākamajā dienā, bet Griezes lūgumus piedot neievēroja.

Tuvojās Ziemsvētki un grenetieši posās jaunā gada gaidīšanai. Biedrība šogad bija nolēmusi to darīt plašā stilā, apmeklētājus lūdzot ierasties vakara tērpos, salīgstot dārgu orķestri un telpas noīrējot vienā no dārgākajām viesnīcām. Par sarīkojumu bija daudz runāts, un tikai rets grenetietis uzdrošinājās atzīties ka ballē neieradīsies.

Īsi pirms Ziemsvētkiem Ilga piezvanīja Birņiem. Pie tālruņa gadījās Rudīte.

— Mamma mājās? — Ilga jautāja.

— Jā, — Rudīte pazina Ilgas balsi. — Labdien, tante Ilga.

— Labdien. Pasauc mammu pie tālruņa.

— Viņa pašreiz mazgā matus. Vai lai piezvana?

— Un papus?

— Es pasaukšu tēti, — Rudīte nolika klausuli un aizgāja saukt Uldi. Pēc īsa brīža Uldis atsaucās.

— Klausos?

— Sveiks, Uldīt! Sen neesam runājušies — vai vēl palīsti?

— Liekas gan.

Uldis gaidīja, lai Ilga pati izsaka savu vajadzību.

— Tu nejautāsi. kāpēc zvanu?

— Kāpēc man jājautā?

— Lai man būtu vieglāk sākt runāt. Lūdzējam pirmais vārds nekad nav viegls.

— Ko tu gribi lūgt?

— Vai jūs iesit uz Jaungada balli?

— Laikam gan. Cieši norunāts tomēr nekas vēl nav, — Uldis teica. Viņš tagad būtu varējis Ilgai palīdzēt un pats tai piedāvāt iespēju pievienoties viņu pulciņam, bet viņu pārvarēja dīvaina kautrība. — Kāpēc?

— Ņemsi mani līdz? Esmu tagad salmu atraitnes kārtā.

— Kādēļ ne! Mēs būsim ar Leidēm. Esi jau pieteikusies? — Uldis runāja ātrāk.

— Kam?

— Rīkotājiem. Ja neesi, pieteikšu. Jāaizrunā galdiņš.

(Turpinājums sekos)

Mēs nedrīkstam garīgi kapitulēt

(Pārnesums no 1. lpp.)

izteicama pateicība, ko padomes locekļi pēc īsām, bet spraigām debatēm arī nelieda.

Debatēs izskanēja arī pa kritiskai piezīmei, galvenokārt minot vairākas iespējas, kā gūtie panākumi varētu būt vēl lielāki. Domu izmaiņu izraisīja arī LNAK karoga jautājums, galvenos iebildumus ceļot pret to, ka šis ļoti nozīmīgais jautājums pirms lēmuma pieņemšanas nav pārrunāts padomes sesijā. Pēc lietišķām debatēm ar 30 balsīm, vienai atturoties un vienai balsojot pret, pieņēma šādu rezolūciju: „Padome, pārrunājot LNAK karoga jautājumu, nolēma izdarīt balsojumu par pagājušajā sesijā faktiski akceptēto LNAK karogu." Pārrunās skāra arī jautājumu, vai Latvijas valstssvētku akti būtu organizējami tieši 18. novembrī, kas, plašākus sarīkojumus rīkojot, ne vienmēr izdevīgi un nedod cerētos panākumus. Tomēr vietās, kur iespējams, tas būtu ļoti ieteicams. Tieši 18. novembrī varētu rīkot dievkalpojumus, kā to jau praktizē vairākas draudzes, bet mazākās kolonijās piemēroti svinīgus aktus. Sesija valdei ieteica apsvērt iespējas, kā labāk informēt un nacionālpolitiskajam darbam sagatavot mūsu jaunatni jau pirms universitātes vecuma. Tieši universitātēs, kurās parasti koeksistences idejas visvairāk populāras un izplatītas, mūsu jaunieši bez iepriekšējas informācijas un zināšanām var gūt maldīgus ieskatus par komūnisma būtību un īstajiem mērķiem, propagandas meliem un taktiku. Šis informēšanas darbs būtu veicams latviešu skolās, it sevišķi ģimnazijās lielāku vērību veltījot tieši nacionālpolitiskās audzināšanas darbam.

Valdes vēlēšanās par kandidātu priekšsēža amatam nominēja vienīgi līdzšinējo J. Niedru. Aizklātā balsošanā piedaloties 37 locekļiem, viņu ievēlēja ar 30 balsīm, 3 balsojot pret un 1 atturoties. Raiti ritēja arī valdes locekļu izraudzīšana, ievēlot visus pr-ža J. Niedras minētos kandidātus: līdzšinējos J. Mežaku (31 balss), A. Rēviņu (30), K. Tanni (29), T. Kronbergu (27) un J. Skrastiņu (23), bet no jauna A. Zaķi (28), E. Upenieku (27) un I. Akšni (22). Kandidātos palika A. Šteins, O. Perro un K. Priedītis. Revīzijas komisijā, līdzšinējam pr-dim J. Rolavam atsakoties kandidēt, ievēlēja J. Grodni (31), B. Šenkēviču (27) un Z. Miezīti (23), kandidātos paliekot K. Borisam. Valdes pr-dim J. Niedram informējot, ka līdzšinējā LNAK biroja vadītāja I. Ratniece atlūgusies no pienākumiem, viņas vietā izraudzīja J. Rolavu.

Sesijas starplaikā tās dalībnieki noklausījās LNAK sagatavoto skaņu lenti Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres radioraidījumiem, kuŗa atskaņota vairākās pilsētās, atzīstot to par labu un piemērotu. Ar tās sagatavošanu paveikts nozīmīgs darbs. Šī darba pārzinātājam E. Krūkam izteica pateicību.

Bez iebildumiem pieņēma valdes ierosināto budžeta projektu 1969. gadam, operatīvajā daļā paredzot 6000 dol., bet dažādajos fondos 3900 dol., kopā 9900 dol. apmērā.

Sesijas divu dienu darbā visvairāk laika aizņēma pārrunas par turpmāko darbību. Tās ievadīja ar 5 referātiem svarīgākajos jautājumos, sekojot lietišķām debatēm, pēc kuŗām pieņēma vairākas rezolūcijas un ieteikumus valdei. Jau minētos atzinumus ieskaitot, sesijas laikā pavisam pieņēma 13 dažādu rezolūciju. Plašāku atreferējumu par referātiem un debatēm sniegsim kādā no mūsu laikraksta nākošajiem numuriem.

R. N.

Zelta Antiņš mūsu...

(Pārnesums no 3. lpp.)

vojums — Zelta Antiņus piešķira arī Kanadā, agrāk ar tiem atzīstot vienīgi ASV latviešu rakstnieku veikumus. Alberts Legzdiņš gan teica, ka šos Zelta Antiņus par „neattaisnojamu vai nesaprotamu rīcību piešķir organizācijām vai atsevišķām personām", bet izrādījās, ka tie piešķirti par tiešām izcilu veikumiem. Šoreiz Piecīši bija piešķīruši apbalvojumus četrās nozarēs. Literatūrā un periodikā uz Zelta Antiņu kandidēja Aivars Ruņģis par reālistiska dzimumakta ievietošanu latviešu literatūrā un Tālivaldis Ķiķauka par nabīsma kultivēšanu Preses biedrības sarīkojumos, bet apbalvojumu saņēma laikraksts „Latvija Amerikā" par drosmi sniegt seksu, kāda numura pirmā lapā parādot divus jauniešus skūpstoties, bet pēdējā lapā Dienvidamerikas džungļu iedzimtās „toples" tērpā. Ārējās informācijas laukā balvu saņēma Vinipegas latviešu sabiedrība par pilsētas koncertzālei dāvināto krēslu. Saimnieciskā pasākumu nozarē uz balvu kandidēja Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība Kanadā un izdevniecība Grāmatu Draugs, bet Zelta Antiņu izpelnījās Kanadas DV palīme par atteikšanos no Ziemsvētku kartīšu izdošanas ziedojumu vākšanai un aicinājumu atpirkties no svētku sveicienu sūtīšanas, pēc tam izdodot Ziemsvētku kartītes ziedojumu vākšanai un tautiešu apsveikšanai. Politiskajā laukā Zelta Antiņu saņēma Latviešu nacionālā apvienība Kanadā par savu jauno karogu.

Tā ir tikai daļa no trāpīgās sētas, kuŗu Piecīši bija „sagatavojuši" šai reizei. Visu nav iespējams atzīmēt, jo konfekšu bija vienkārši par daudz.

Kad publika (dienas izrādē) bija līdz asarām izsmējusies un izpriecājusies, Alberts Legzdiņš paziņoja mazāk priecīgu „aktuālitāti": Piecīši pašreizējā sastāvā Toronto redzēti pēdējo reizi, jo septembrī, vēl gan piedalījies turnejā pa Austrāliju, no ansambļa šķirsies Uldis Streips, pārceļoties uz dzīvi un darbu Sandiego.

Līdzīgi iepriekšējai viesošanās reizei, arī šoreiz Piecīši Toronto sniedza divas izrādes — pēcpusdienā Latviešu namā, bet vakarā King Edward Sheraton viesnīcā. Tas deva iespēju iepazīties ar divām pavisam atšķirīgām publikām. Ja Latviešu namā publika „dzīvoja līdz" visam redzētajam un dzirdētajam, ar atzinīgiem smiekliem uzņemot itin visas puantes, tad kabarē vakarā, kuŗā publikas vairums — tāda pārliecība radās! — zē ar to mūsu dzīves aktuālitātes nepazīst, visas lieliskās puantes palika nesaprastas un bez reakcijas, vienīgi dziesmām izpelnoties atsaucību. Pat ALAs un BATUN „savstarpējā mīlestība" skečā par Baltic Movers palika bez atbalss. Atliek tikai atzīt: divas visumā maz atšķirīgas Piecīšu programmas (kabarē vakara priekšnesumu trešā daļa bija cita nekā dienas izrādē), divas krasi atšķirīgas latviešu publikas!

Alvils Vītrups

Vinipegas pilsētas galva Stefens Juba (pa kreisi) saņem Latvijas vēstures grāmatu no DV Manitobas nodaļas priekšsēža V. Stendera un viņa vietnieces L. Kēleres (skat. ziņojumu Kanadas chronikā).

Foto: A. Kēlers

VANADŽU RĪKOTAJĀ MODES SKATĒ TORONTO

Augšā: „Jūs esat ienācis pa nepareizajām durvīm!" ar šādiem vārdiem fotografu saņēma tērpu demonstrētāja Širleja Klārka (vidū) brīdī, kad viņai kleitas rāvējslēdzi aizvilka Elvīra Briede; aizmugurē Rudīte Gulbe. — Apakšā: Pēc labi izdevušās skates ir pamats smaidīt; no kreisās — modes salona īpašniece Millija Roce, D. E. Rea uzņēmuma vadītāja Elvīra Briede, skates organizētāja Māra Cine un tērpu zīmētāja un veidotāja Asja Grimba.

Foto: V. Cinis

IZDEVUSIES MODES SKATE

Liekas, ka modes skates, mazākais Toronto, pieskaitāmas „atrakcijām", kuŗām netrūkst atsaucīgu apmeklētāju. Tā par kuplu apmeklētāju pulku pirms diviem gadiem varēja priecāties Toronto lielgaidas, kuŗas iepriecināja ar pašu gatavotiem tērpiem, bet pērn nolikusi latviešu saimniecisko darbinieku ražojumu un panākumu skatē pietrūka vietu, kad daiļas „modelētājas" demonstrēja jaunumus modē. Tas pats sakāms par 2. martā DV namā Toronto notikušo pavasara modes skati, kuŗu bija izkārtojušas vietējās DV nodaļas vanadzes M. Cines vadībā: saradušies ap 180 apmeklētāju, tā, ka dāmu vairākumā aizsēsti arī pat baripam kungu, aizņemot ne vien visas vietas ap galdiņiem, bet arī malās saliktos papildkrēslus.

Sarīkojuma ievadā uzrunu teica Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, tad tālāko savā ziņā pārņēma modes skates norises vadītāja L. Ticmane, ievadrunā paskaidrojot, ka nekavēs laiku ar gaŗu runu, jo apmeklētāji nepacietīgi redzēt skaisto tērpu parādi. „Visām dāmām noteikti ir skaidrs, cik brīnišķīga terapija ir jauns pavasara tērps, bet klātesošie kungi par to varbūt šaubās. Tad nu šaubu izkliedēšanai gribu tikai norādīt, ka prof. T. Celms pat savās filozofijas lekcijās Latvijas universitātē atzinis, ka labs apģērbs ne tikai ceļ dzīves pašapziņu, bet nogurušajam dod jaunu spēku, savukārt jauns apģērbs dažs sieviešus dzen no depresijas: ja cilvēks jūtas slikti, ja garastāvoklis nomākts, atliek tikai uzvilkt kaut ko skaistu un jūs tūdaļ jūtaties kā pārdzimuši un tūlīt garastāvoklis izplēnītu kā migla pavasara vējā," teica L. Ticmane, apmeklētājiem novēlot: „Un tā es ceru, ka jūs, uz tagad redzētajiem tērpiem paskatoties vien, aiziesiet mājās priecīgi un no visām kaitēm izārstēti."

Skate bija iedalīta divās daļās. Pirmajā kopskaitā 28 modeļus — dienas tērpus, kostīmus un mēteļus, arī dažus īsus vakartērpus, demonstrēja Millijas Roces modes salons. Bija arī daži t. s. bikšu kleitas vai apģērbi. L. Ticmanei pieteikumā īsi raksturojot katru tērpu, skatītāji varēja priecāties par dažādažādiem pavasarim domātiem veidojumiem, bagātiem izdomā, jauki darinātiem, vēl jaukāk demonstrētiem.

Tērpi bija ļoti vispusīgi, gan gados jaunām, gan vairāk dzīves pavasaru pieredzējušām valkātājām, bet to demonstrētājas galvenokārt bija jaunietes zem 20 gadiem. Šai M. Roces salona tērpiem veltītajā skates daļā atsevišķos modeļus demonstrēja Rudīte Gulbe, Venta Luca, Dace Budrēvica, Rudīte Purva un Inta Purva.

Pēc īsa pārtraukuma, kuŗā jo sevišķi apmeklētāji pie kafijas tases un cepumiem dedzīgi pārrunāja redzēto, skates otrā daļā 6 vakartērpus, 15 kokteiļtērpus un līgavas goda kleitu, kā arī piemērotus tērpus līgavas mātei, vedējmātei un māsām rādīja kanadiešu uzņēmums David E. Rea Dresses Ltd., kuŗā par nodaļas vadītāju nodarbināta Elvīra Briede (viņa tērpus arī bija izgādājusi šai skatei), bet par modes zīmētāju un tērpu veidotāju — Asja Grimba. Arī še rādītie tērpi lika daiļā dzimuma skatītāju acīm iemirdzēties, bet stiprā dzimuma pārstāvji, tā vien likās, ne mazāk priecājās par tērpu skaistumam pielīdzināmajām uzburto brīnumdarbu demonstrētājām — gandrīz visām pirmajā daļā nodarbinātajām, kuŗām vēl pievienojās Asja Grimba un kanadiete Širleja Klārka. Nav iespējams pateikt, kuŗa skates daļa patika labāk, jo katrā demonstrēja noteiktu tērpu veidus, tā nedodot salīdzināšanas iespēju, bet vienu atziņu guva visi apmeklētāji: tērpi bija skaisti, to demonstrētājas arī.

Par redzēto tērpu cenām nebija runas, bet liekas, ka skatītājas par šo jautājumu arī nedomāja, priecājoties vienīgi par demonstrētajiem veidojumiem. Bet — varbūt par cenu visai bažīgi iedomājās kāds no klātesošajiem dāmu pavadoņiem? Tas būtu visai saprotami... Tomēr skatē varēja tērpus ne tikai vērot, vismaz viena apmeklētāja devās mājup ar jauniegūtu ģērbu: Millijas Roces salons bija dāvinājis vienkāršu, bet elegantu dienas kleitu, kuŗu skates starpbrīdī amerikāņu vairāksolīšanā „iztirgoja" DV teātŗa Kanadā dalībnieks Rūdolfs Purvs. Šī tērpa laimīgā ieguvēja par 32 dol. kļuva Māra Baumeistare.

Skate, kuŗa ilga apmēram divas stundas, bija labi izdevusies, ko apliecināja apmeklētāju atsaucība katram demonstrētajam tērpam un vēlāk dzirdētie atzinīgie izteicieni, bet vēl vairāk dzirdētā vēlēšanās, ka līdzīgu skati vajadzētu organizēt arī rudenī.

Ŋ. V.

LATVIEŠU NEDĒĻA MANITOBĀ

Tā kā pasūtinātās grāmatas par Latviju, kuŗas bija domātas pasniegšanai kanadiešu politiskās dzīves personībām un Vinipegas bibliotēkām, pienāca ar lielu nokavēšanos, tad Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres atzīmēšanas padome tās varēja nodot tikai šai gadā. Grāmatas par Latviju angļu valodā pasniedza Manitobas provinces premjēram V. Vīram, opozicijas vadītājam G. Molgātam, Vinipegas pilsētas galvam S. Jubam, Manitobas universitātes rektoram Dr. H. Saundersonam, Manitobas universitātes bibliotēkai, Vinipegas pilsētas bibliotēkai un federālās valdības loceklim S. Knovlam.

Nākošais uzdevums bija Latviešu nedēļas izsludināšana Manitobas provincē un pilsētā. Saņēmusi paziņojumu, ka šādu nedēļu izsludinās, DV Manitobas nodaļa sazinājās ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanas padomi un uzņēma tiešus sakarus ar 7 radiostacijām, 3 televīzijas raidītājiem un 4 laikrakstiem, kā arī kanadiešu politiskās dzīves personībām, izstrādājot īpašu pārskatu par Latviju un Kalpaka atceres dienu, kā arī apkārtrakstu par Latviešu nedēļā paredzētajiem sarīkojumiem.

Vinipegas pilsētas galva S. Juba 26. februārī pieņēma it kuplu latviešu delegāciju un nodeva DV Manitobas nodaļas pr-dim V. Stenderam dokumentu, ar kuŗu laiks no 1. — 8. martam pilsētā izsludināts par Latviešu nedēļu. Šai notikumā bija klāt arī vietējās preses un radio pārstāvji. Radioinformāciju sniedza Elza Sniķere un J. Zariņš. Laikraksts „Winnipeg Tribune" bija pārņēmis CKY sniegto informāciju, savā rakstā tomēr ielaižot visai daudz kļūdu. Plašu rakstu sniedza arī vietējais vācu laikraksts, uzsveŗot, ka latvieši Kanadā ir devēji, bet ne ņēmēji.

2. martā Latviešu nedēļu izziņoja arī visā Manitobas provincē. Tās norisē latvieši 2. martā devās gājienā uz Bruksaides kapsētu un nolika ziedus uz bijušo kaŗavīru kapu kopiņām, bet pēcpusdienā pulcējās Sv. Krusta draudzes baznīcā plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojumā. Šīs dienas rītā raidījumu par latviešiem jau bija sniedzis CKY raidītājs, bet dienu vēlāk ziņas par Latviju pārraidīja CJOB raidītājs. 5. martā savukārt pārraidīja latviešu mūzikas pusstundu, 6. martā latviešu mūziku sniedza Altonas un CKRC raidītājs, tāpat ziņas par Latviju. Latviešu nedēļas pēdējā dienā, 8. martā, notika plkv. Kalpaka atceres sarīkojums, kuŗā runu teica māc. K. Kuškēvics, ar sekojošu balli.

J. Z.

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs bija pulcinājis vairāk nekā 300 apmeklētāju. Sevišķu piekrišanu guva mantu loterija, kuŗas lozes izpirka īsā laikā. Sarīkojuma atlikumu lēš ap 1300 dol. Dāmu komiteja A. Ķikules vadībā bija iekārtojusi arī tējas galdu un bufeti.

● Žibulēšanas izbraukumā 1. martā pēkšņi ar sirdstrieku miris 55 gadus vecais Harijs Ībergs, dzīvesbiedrei Valijai klātesot. Viņš bija ceļā uz žibulēšanas vietu Haliburtona ezerā, kad pēkšņi salima. Viņu nogādāja tuvējā Mindenes slimnīcā, kur konstatēta nāve. Nelaiķi pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu 4. martā izvadīja māc. A. Čops un māc. R. Ekšteins. Par aizgājēju bez dzīvesbiedres sēro divas precētas meitas ar ģimenēm.

● Sv. Jāņa draudzes gada sapulce notiks 16. martā plkst. 12.30 dienā baznīcas telpās.

● Latviešu kreditsabiedrības 10 gadu darbības sarīkojums paredzēts 10. maijā Latviešu namā, bet biedru gada sapulce 29. maijā.

● Sv. Andreja draudze uz 20 gadu darbību atskatīsies 16. martā plkst. 3 pēcpusdienā ar pateicības dievkalpojumu, piedaloties vairākiem viesu mācītājiem un draudzes korim diriģenta A. Purva vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu telpās notiks draudzes vakars ar koncertu. Programmā piedalīsies jaunās paaudzes čellinieks Juris Ķeniņš, pianiste Gundega Melli un draudzes koŗa vīru dubultkvartets.

● Latviešu nama pārvaldnieks F. Vilmanis sakarā ar drīz saņemamo pensiju bija valdei iesniedzis atlūgumu. Pēc apstākļu pārbaudes jautājums tomēr izkārtots abpusēji labvēlīgi, un F. Vilmanis varēs darbu turpināt, par ko jau parakstīts jauns darba līgums ar nama valdi.

● Dainas koŗa rīkotais Emīla Dārziņa vakars 1. martā Latviešu namā bija pulcinājis vairāk nekā 200 apmeklētāju. Par komponista dzīvi un mūzikālo devumu referēja prof. Elfrida Karlsone—Bērziņa. Koncerta daļā E. Dārziņa komponētās dziesmas dziedāja Dainas koris diriģentes Almas Skudras—Kārkliņas vadībā, koŗa sieviešu ansamblis un vīru ansamblis Kalvis J. Dzegūzes vadībā, bet solodziesmas Andis Cers. E. Dārziņa klavieŗdarbu „Melancholiskais valsis" atskaņoja Māra Ezerkalna. Pēc koncerta notika saviesīgs vakars ar deju.

● TLMM kluba šīs sezonas pēdējā sanāksme notika 6. martā DV namā, piedaloties ap 50 biedriem, kas noskatījās vairākas kultūrfilmas par medībām Kanadā un Austrālijā. Kārtējās kluba sanāksmes atkal atjaunos rudenī.

● TLMM kluba šīs sezonas pēdējās žibulēšanas sacīkstes notiks 16. martā plkst. 7 rītā Virdžīnijas līcī. Piedalīties aicināti visi interesenti.

● Austrumu draudzē jauniešu iesvēte notiks 1. jūnijā. Mācībām pieteikušies 20 jaunieši.

KANADAS ZIŅAS

VINIPEGA

● DV Manitobas nodaļas vanadžu kopai pēdējos gados nācies visai grūti ievēlēt priekšnieci, un viegls uzdevums tas nebija arī šoreiz. Beidzot šo grūto amatu uzņēmās Alvīna Apškrūma, kuŗa dzimusi Dofinā, Kanadā, latviešu lauksaimnieka ģimenē. Arī viņas dzīvesbiedrs Ernests dzimis Kanadā, bet abi, būdami t. s. veclatvieši, jau vairākus gadus aktīvi piedalās vietējās DV nodaļas darbā un dzīvē.

J. Z.

●Par DV Manitobas nodaļas darbinieku noorganizēto Latviešu nedēļu no 1. — 8. martam Vinipegas laikrakstā „The Winnipeg Tribune" 26. februāŗa numurā lasāms atzinīgs rakstiņš. Ap 35 vanagu un vanadžu ar informācijas daļas vadītāju J. Zariņu ieradās pie pilsētas galvas Stīvena Jubas, kuŗš parakstīja proklamāciju par latviešu cilmes kanadiešu sadarbību ar šās zemes iedzīvotājiem vienības uzturēšanā, tā darot Kanadu par brīvības simbolu. Proklamācijā minēts arī latviešu lepnais mantojums, bagātinot Manitobas iedzīvotāju kultūru un saimniecību, kuŗa dēļ izsludināta Latviešu nedēļa kā atzinība krietnai tautai, kuŗas ideāli brīvības un vienības uzturēšanā palīdzējuši nodrošināt pilsētas, provinces un visu kanadiešu progresu. J. Zariņš pilsētas galvam pasniedza grāmatu par Latvijas vēsturi un izdevumu „The Baltic States". Minēts, ka neviens latvietis visā zemē (?) nesaņem sociālā pabalsta, un tikai nedaudzi saņem bezdarba pabalstu, latviešu vidū nenesot hipiju un revolūcionāru elementu. — Latviešu nedēļu atklāja ar dievkalpojumu Sv. Lūka baznīcā 2. martā.

MONTREALA

● Montrealas latviešu kreditsabiedrības gada sapulci 1. martā pārmaiņus vadīja pr-dis I. Drupals un P. Agrums. Aizvadītais darbības gads bijis rosīgs, bilancei sasniedzot 130.000 dol. Personīgos aizdevumos izmaksāti ap 43.000 dol., bet nekustamu īpašumu iegādei ap 71.000 dol. No jauna iekārtots pakalpojumu birojs, kuŗā biedri un visi citi latvieši var kārtot savus rēgulāros maksājumus par tālruni, elektrību u. c. Visas pārvēlamās amatpersonas pēc 3 gadu darbības ievēlēja atkal valdē, bet no jauna R. Vītiņu. Tā valdes priekšsēdis paliek I.Drupals, viņa vietnieks P. Agrums, sekretārs J. Kokarītis, kasieris R. Brāzma un loceklis R. Vītiņš; aizdevumu komisijas pr-dis J. Ļavs, sekretārs L. Ulmanis un loceklis A. Laizāns; revīzijas komisijas pr-dis K. Ozols, sekretārs A. Špūrmanis un loceklis A. Apse; pārvaldnieks R. Brāzma un darbvede A. Mežgaile. Noguldījumu procentu likmi paaugstināja uz 4¾, bet latviešu organizācijām un pasākumiem piešķīra pabalstos 565 dol.

EDMONTONA

● Edmontonas latviešu biedrības Imanta gada sapulci 9. februārī atklāja pr-ks A. Štāls, aicinot vienoties Latvijas himnā. Par sapulces vadītāju ievēlēja J. Birzgali, sekretāri V. Beķeri, bet balsu skaitītājiem C. Galēviusu un L. Atvari. Kases pārskatu sniedza kasieris J. Šnepsts. Biedrība nosūtījusi Latvijas Sarkanajam krustam Rietumvācijā sadalīšanai slimiem un veciem ļaudīm 200 dol., bet latviešu ģimnazijai Minsterē 50 dol. Kopā ar DV nodaļu iegādāta un dāvināta Albertas universitātei Latvijas vēstures grāmata. Pateicību par sekmīgu darbību līdzšinējai valdei savā ziņojumā izteica revīzijas komisijas pr-dis J. Birzgalis. Par jauniem biedriem uzņēma Elmu Brūzi, Ed. Birznieku un Ed. Freimani. Valdē ievēlētie vēlāk pienākumus sadalīja šādi: priekšnieks J. Birzgalis, viņa palīdze L. Bagātā, sekretārs A. Štāls, kasieris J. Šnepsts, valdes locekļi A. Bachs un L. Jurikass. Revīzijas komisijas priekšsēdis būs E. Vītols, bet sekretārs J. Atvars. Pārrunās A. Bacha ierosinājumu bērnus un jauniešus sarīkojumos ielaist bez maksas, bet mielasta gadījumos iekasēt tikai pašizmaksu sapulce pieņēma bez ierunām. Šī bija viena no vislabāk apmeklētajām sapulcēm, no 36 biedriem piedaloties 24. Šogad no sapulces atturējās un reizē ar to nekandidēja J. Cināts, kas agrāk vairākus gadus bijis biedrības priekšnieks.

● Izbraukumu „sniegotos laukos" Edmontonas tautiešiem bija rīkojusi „Latviešu biedrība Imanta. Tikai 22 jūdzes ārpus pilsētas uzņēmīgi „jaunbavārieši" bija ierīkojuši divas nobrauktuves slēpotājiem, tauvu uzvilkšanai pakalnē, kā arī nelielu slidotavu uz Edenas ezera ledus tā pakājē. Ap 60 tautiešu, lieli un mazi, še pavadīja saulaino 1. marta dienu, gan slēpojot un slidojot, gan braucot ar kamaniņām. Bērnus biedrība bez maksas pacienāja ar karstu šokolādi.

A. Št.

ASV DELEGĀCIJA TORONTO

Kanadas DV nodaļu delegātu sapulcē, kuŗa notiks 15. un 16. martā DV namā Toronto, kā viesi piedalīsies arī kupla ASV DV delegācija — jaunais ASV zemes valdes pr-sēdis A. Valters, ASV vanadžu pr-ce V. Freija, DV apvienības Ņujorkā pr-ks J. Lācis, DV apvienības Detroitā pr-ks A. Tīdemanis ar vanadžu kopas pr-ci A. Tīdemani, DV apvienības Ročestrā vanadžu kopas pr-ce N. Krēsliņa ar vairākām vanadzēm un DV mēnešraksta redaktors R. Čaks.

No Kanadas DV saimēm pirmo reizi delegātu sapulcē piedalīsies „tālās" Britu Kolumbijas nodaļas pārstāvis — ilggadējais valdes priekšsēdis un vicepriekšsēdis V. Kajaks. Ierodamies gaida arī DV Edmontonas nodaļas vanadžu kopas pr-ci Z. Stepermani.

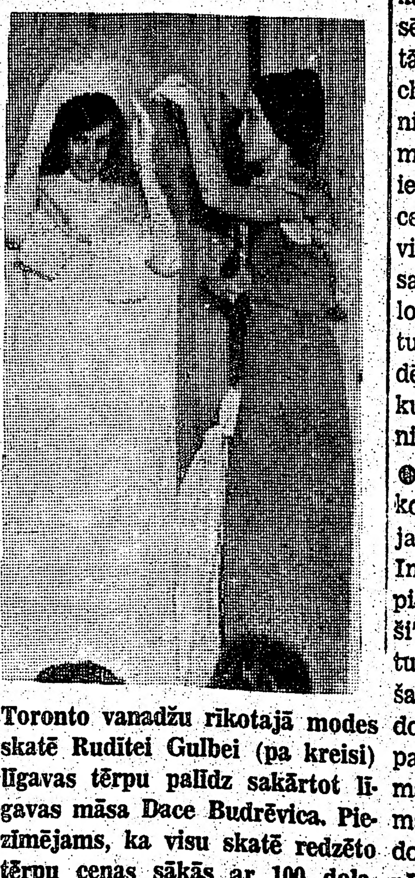

Toronto vanadžu rīkotajā modes skatē Ruditei Gulbei (pa kreisi) līgavas tērpu palīdz sakārtot līgavas māsa Dace Budrēvica. Piezīmējams, ka visu skatē redzēto tērpu cenas sākās ar 100 dolariem.

Foto: V. Cinis

...AS

...vadībā, bet solodziesmas An-
...Cers. E. Dārziņa klavierdarbu
...lancholiskais valsis" atskaņo-
...āra Ezerkalna. Pēc koncerta
...ka saviesīgs vakars ar deju.
...TLMM kluba šīs sezonas pē-
... sanāksme notika 6. martā
...namā, piedaloties ap 50 bied-
..., kas noskatījās vairākas
...ūrfilmas par medībām Kana-
...m Austrālijā. Kārtējās klu-
...anāksmes atkal atjaunos ru-

...TLMM kluba šīs sezonas pē-
...s žibulēšanas sacīkstes no-
... 16. martā plkst. 7 rītā Vir-
...jas ličī. Piedalīties aicinā-
...isi interesenti.
...Austrumu draudzē jauniešu
...te notiks 1. jūnijā. Mācībām
...eikušies 20 jaunieši.

...S ZIŅAS

...mu „The Baltic States". Mi-
..., ka neviens latvietis visā
...e (?) nesaņem sociālā pabal-
...un tikai nedaudzi saņem bez-
...a pabalstu, latviešu vidū ne-
...t hipiju un revolūcionāru
...entu. — Latviešu nedēļu at-
... ar dievkalpojumu Sv. Lū-
...aznīcā 2. martā.

MONTREĀLA

...ontreālas latviešu kreditsa-
...ības gada sapulci 1. martā
...alnus vadīja pr-dis I. Dru-
...un P. Agrums. Aizvadītais
...ības gads bijis rosīgs, bilan-
...asniedzot 130.000 dol. Perso-
...s aizdevumos izmaksāti ap
...0 dol., bet nekustamu īpašu-
...iegādei ap 71.000 dol. No
...a iekārtots pakalpojumu bi-
...kurā biedri un visi citi lat-
...var kārtot savus regulāros
...ājumus par tālruni, elektrī-
...c. Visas pārvēlamās amat-
...nas pēc 3 gadu darbības ie-
...a atkal valdē, bet no jauna
...ītinu. Tā valdes priekšsēdis
...k I. Drupals, viņa vietnieks
...grums, sekretārs J. Kokari-
...asieris R. Brāzma un locek-
... Vītiņš; aizdevumu komisi-
...pr-dis J. Lavs, sekretārs L.
...nis un loceklis A. Laizāns;
...jas komisijas pr-dis K.
..., sekretārs A. Spurmanis
...loceklis A. Apse; pārvald-
... R. Brāzma un darbvede A.
...aile. Noguldījumu procentu
... paaugstināja uz 4¾, bet
...m organizācijām un pasā-
...em piešķīra pabalstos 565

EDMONTONA

...Edmontonas latviešu biedrī-
...manta gada sapulci 9. feb-
... atklāja pr-ks A. Stāls, aici-
...vienoties Latvijas himnā.
... sapulces vadītāju ievēlēja
...rzgali, sekretāri V. Beķeri,
...alsu skaitītājiem C. Galēvi-
...n L. Atvari. Kases pārska-
...a kasieris J. Šnepsts. Tā
...ba nosūtījusi Latvijas Sar-
... krustam Rietumvācijā
...šanai slimiem un veciem
...m 200 dol., bet latviešu ģim-
...l Minsterē 50 dol. Kopā ar
...nodaļu iegādāta un dāvinā-
...lbertas universitātei Latvi-
...sture grāmata. Pateicību
...sekmīgu darbību līdzšinējai
...l savā ziņojumā izteica re-
... komisijas pr-dis J. Birz-
... Par jauniem biedriem
... Elmu Brūzi, Ed. Birzmie-
...Ed. Freimani. Valdē ievē-
...vēlāk pienākumus sadalīja
...priekšnieks J. Birzgalis, vi-
...lidze L. Bagātā, sekretārs
...i. kasieris J. Šnepsts, val-
...ocekļi A. Bachs un L. Juri-
... Revīzijas komisijas priekš-
...būs E. Vītols, bet sekre-
...J. Atvars. Pārrunās A. Ba-
...nājumu bērnus un jau-
... sarīkojumos ielaist bez
...t tikai pašizmaksu sapul-
...bērnus bez ieruņām. Šī bija
...n visaikā apmeklētājā
...m, no 36 biedriem pieda-
... 24. Sogad no sapulces
...s un reizē ar to nekandi-
...). Cināts, kas agrāk vairā-
...adus bijis biedrības priekš-

...braukumu „sniegotos lau-
...Edmontonas tautiešiem bi-
...s „Latviešu biedrība
... Tikai 22 jūdzes ārpus
...s sarīkojuši „jaunbavārie-
...a ierīkojuši divas nobrauk-
...slēpojam, tauvu uzvilk-
...pakalnē, kā arī nelielu sli-
...uz Edenas ezera lielu sil-
...š. Ap 60 tautiešu, lieli un
...se pavadīja sauaino 1.
... dienu, gan slēpojot un sli-
...ganot priecājot ar kamanī-
...Bērnus biedrība bez mak-
...cienāja ar karstu šokolādi.
A. Šš.

Kultūras dienas rada zaudējumus

Ņujorkas latviešu organizāciju padomes gada sapulcē 27. februārī YMCAs telpās Manhatenā pr-dis K. Balodis ziņoja, ka šoreiz Latvijas valstssvētku sarīkojumā ienākumi bijuši lielāki nekā agrāk, bet pirmo reizi arī ieejas maksa bijusi 2 dol. Ieņemot 1496,50 un izdodot 1050 dol., atlikums bijis 445 dol., turpretim iepriekšējos gados tikai 40 vai 50. Janvārī notikušais kultūras dienu sarīkojums tomēr radījis zaudējumus. K. Balodis secināja, ka, nenotiekot ALAs valdes priekšsēža prof. P. Lejiņa jubilejas vakaram, apmeklētāju kultūras dienās nebūtu vairāk par 40. Sarīkojumu organizētāji nespēj sniegt to, ko Ņujorkas latvieši vēlētos un atbalstītu. Liekas, ka citur atrasti labāki veidi, kā pulcināt apmeklētājus.

Atbildot uz sapulces dalībnieku jautājumiem, K. Balodis norādīja, ka pie ŅLOP. pastāvējis nama fonds, kas vēlāk pārveidots par paju sabiedrību, bet pēc dažiem gadiem izrādījies, ka tā nespēj darboties, tādēļ likvidējusies. Nama fondam bankā pie ŅLOP vēl ir 4460 dol. V. Ignats ieteica atdzīvināt Ņujorkas latviešu nama iegādes jautājumu, bet neguva citu sanāksmes dalībnieku atbalstu.

Plašas pārrunas bija arī par ALAs sakārtotās Latvijas 50. gadu ceļojošo izstādi Ņujorkā, kuras izkārtošanā radies iztrūkums ap 1000 dol. apmērā. Šo summu vajadzētu segt ar Ņujorkas latviešu organizāciju ziedojumiem, bet līdz šim atsaukušies tikai Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze ar 200 dol., Humānitāro zinātņu asociācija ar 80 dol. un L. Rumaks ar 30 dol. ziedojumu. K. Balodis norādīja, ka izstādes budžets nav izpildījies, jo paredzēts bija ieņemt 2000 dol. par ieejas kartēm un 1000 dol. no organizācijām, bet ieejas maksas devušas tikai 930 dol.

V. Ignats norādīja, ka pēdējo gadu Latvijas valstssvētku sarīkojumos nav svešatautiešu. K. Balodis paskaidroja, ka ŅLOP sapulce nobalsojusi pret cittautu viesu aicināšanu, jo ir pārāk garas runas, kas garlaiko. Pēdējā nedēļā pirms sarīkojuma parasti izsūtītas t. s. nakts telegrammas, aicinot cittautu viesus ierasties. Tas izrādījies par lētu līdzekli ievērojamu viru telegrammu saņemšanai. Bijušā pilsētas galvas Vagnera laikā 18. novembris parasti bija izsludināts par Latviešu dienu un pilsētas vadība bija pārstāvēta arī sarīkojumā, bet tagad, Lindsija laikā, tas vairs nenotiek, jo Apspiesto tautu nedēļā Ņujorkā rādot, ka pilsētas administrācija šīs tautas nav aizmirsusi...

R. Beķeris izteica novērojumu, ka latviešiem par savu centrālo organizāciju darbību vairs nav tās intereses, kāda bija agrāk, sevišķi pirmajos gados pēc iecelošanas. Vaina meklējama ģimenēs, kuŗas nav pratušas jaunos paaudzi audzināt latviskā garā.

Par revīzijas komisijas darbību ziņoja N. Grava, atzīmējot, ka pārbaudītas grāmatas un nepilnības nav konstatētas. Sniedzot kases pārskatu, K. Kitners norādīja, ka organizācijas iemaksājušas tikai 180 dolaru, bet dažas savus maksājumus nav kārtojušas kopš 1967. gada. Organizācijas maksā 10 dol. par delegātu. Pēdējais jaungada sagaidīšanas sarīkojums, kuru ALJA rīkoja kopā ar padomi, radīja 371 dol. zaudējumu.

Pārrunājot turpmāko darbību, bija ieteikums Ņujorkā izkārtot latviešu raidījumu ar ALAs sagatavotajām skaņu lentēm. Lojālitātes dienas parādē 26. aprīlī vajadzētu aicināt visas organizācijas un draudzes sūtīt vismaz vienu dalībnieku tautas tērpā. Bija ieteikums 14. jūnijā rīkot kopīgu baltiešu dievkalpojumu, bet otrs ieteikums bija šo sarīkojumu rīkot tikai organizāciju pārstāvjiem. Visus ieteikumus atstāja prezidija izlemšanai.

Nobeigumā V. Ignats ieteica apsvērt Ņujorkas latviešu organizāciju padomes darbības izbeigšanu un likvidēšanos, jo pašreizējos apstākļos padome zaudējusi savu nozīmi un nespēj veikt uzdevumus, kuriem tā dibināta. Agrāk padomei bija sava plaša vieta sabiedrībā, analizējot vietējos apstākļus, koordinējot organizāciju darbību un informējot par latviešiem citas tautas. Pārējie sanāksmes dalībnieki šādam V. Ignata stāvokļa vērtējumam tomēr nepiekrita.

Jaunajam darbības gadam par priekšsēdi ievēlēja K. Balodi, viņa vietnieku B. Maikovski, sekretāru Dr. A. Bogdanoviču un kasieri K. Kitneru, bet par vicepriekšsēžiem M. Bogdanoviču, L. Bērziņu, M. Kļaviņu, C. Lāci un A. Valteru. Revīzijas komisijā izraudzīja N. Gravu, J. Pelši un V. Vanaģeli. Kā parasti, grūti bija atrast sekretāra amata veicēju, jo visi centās atteikties no šī uzdevuma. Šogad pirmo reizi bija jāmeklē kandidāti arī vicepriekšsēžu amatiem, iepriekšējos gados to gribētājiem netrūkstot.

No 24 organizācijām ar kopskaitā 50 delegātiem sapulcē bija ieradušies 15 organizāciju 19 delegāti.

—be

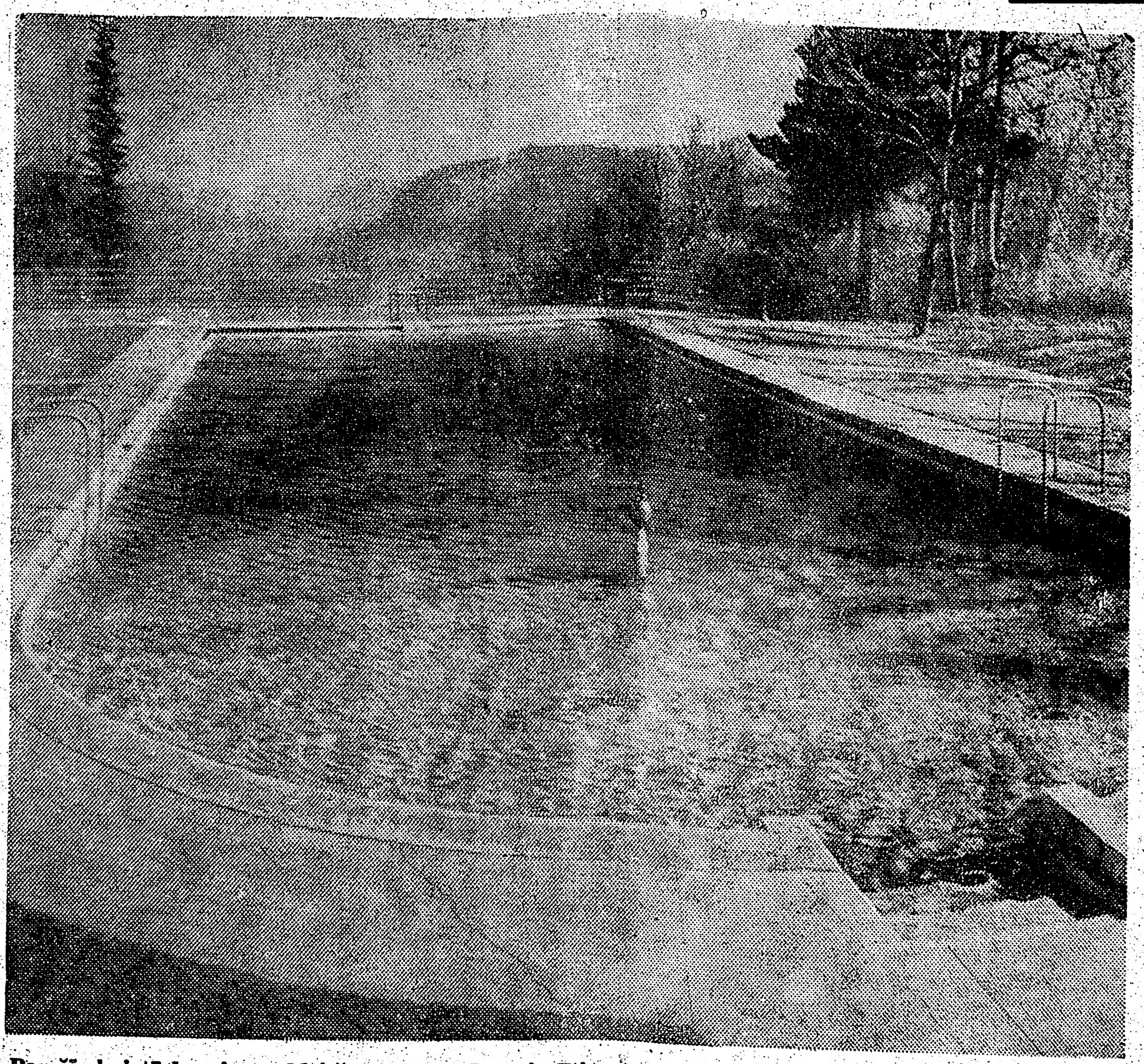

Par šī skaistā baseina veldzi šovasar varēs priecāties latviešu jaunieši Divreizdivi nometnē. Aizmugurē redzama plašā Kolumbijas upes ieja.

Divreizdivi aicina uz rietumu krastu

Šogad Divreizdivi nometne notiks laikā no 17. — 29. augustam Kolumbijas upes krastā, ap 24 jūdžu attālumā no Portlandes (Oregonā). „Kalnā kāpu lūkoties" labi raksturo Divreizdivi vajadzībām izraudzīto Menucha nometni, no kuŗas paveŗas varens skats uz plašo Kolumbijas upes leju un tālumā mirdzošajiem, sniegotajiem Kaskādu kalniem. Vārds „Menucha" ņemts no bībeles un apzīmē „kluso — dzidro ūdeņu veldzi". To, ceram, gūs latviešu jaunieši, pulcējoties nometnē šai vasarā.

Jauniešiem būs iespēja papildināt savas latviešu valodas zināšanas, mācībās pārstaigāt latviešu tautas likteņgaitas, iepazīties ar mūsu literātūru, tradicijām un tautisko mantojumu. Nometņotāji varēs mēģināt īstenot Divreizdivi mērķus, veidojot dedzīgu, apzinīgu un latvisku jaunatnes darbinieku saimi, varēs radīt draudzības un kopības saites nākošo latviešu sabiedrības vadītāju starpā, kā arī meklēt pieejas un ceļus tagadnes un nākotnes uzdevumiem, reizē mācoties rast ciešākus sakarus paaudžu starpā.

Nometnes programmu veidos un vadīs ilggadējais Divreizdivi vadītājs Dr. Ģirts Kaugars. Sanfrancisko kolledžas mācības spēks Jānis Trapāns būs programmas pārstāvis rietumu krastā, bet par lektoriem darbosies latviešu jaunatnes audzinātāji no ASV un Kanadas austrumu un rietumu krastiem.

Šī būs jau sestā Divreizdivi nometne. Atskatoties uz paveikto darbu, redzam tā augļus. Jaunie latvieši ir atgriezušies no nometnēm sajūsmas pilni, aizrāvuši līdz citus, kā arī atraduši vietu latviešu sabiedrībā un mūsu nacionālajā darbā. Latvisko zināšanu semināru pozitīvi novērtējušas gan mūsu garīgās, gan laicīgās organizācijas, gan latviešu sabiedrība visā Ziemeļamerikā, neliedzot savu atbalstu un solot to arī nākotnē.

Jūsmīgie latvieši rietumu krastā uzņēmušies šāgada Divreizdivi nometnes organizēšanas darbu, to atbalstot gan materiāli, gan morāliski. Latviešu jaunatnes veidošana ir mūsu visu atbildība, tādēļ nometnes organizēšanas komiteja lūdz un sagaida visu latviešu atbalstu, aicinot ziedojumus un sarakstī adresēt Divreizdivi nometnes organizēšanas komitejas priekšsēdim Dr. Andrim Ritmanim, 3700 SE Ellis St., Portland, Oregon 97202, U. S. A.

A. R.

Draudze, kas turpina augt

AUSTRUMU EV. - LUT. DRAUDZES GADA SAPULCE TORONTO

Austrumu draudzē, kuŗas garīgais aprūpētājs ir māc. A. Briedis, ir 723 locekļi, no tiem 578 iesvētītie un 145 neiesvētītie jaunieši vai bērni. Aizvadītajā gadā draudzē iestājies 31 loceklis, bet jaukto laulību rezultātā citās draudzēs pārgājuši vai citu iemeslu dēļ izskaitīti 12 locekļi. Māc. A. Briedis apkalpo arī Bramptonas latviešu draudzi, kuŗā ir 100 locekļi, no tiem 78 iesvētīti. Bramptonā notikuši 12 dievkalpojumi, salaulāts viens pāris jauktā laulībā un pēdējā gadā izvadīts viens draudzes loceklis.

Draudzes gada sapulcē piedalījās 63 dalībnieki, par sapulces vadītāju izraugot E. Ābeli, bet par sekretāru R. Pētersonu. Mācītāja, padomes un visu nozaru darbības pārskati jau iepriekš bija izsūtīti rakstveidā, tādēļ sapulcei nozaru vadītāji sniedza tikai dažus papildinājumus, atbildot uz sapulces jautājumiem.

Māc. A. Briedis vadījis 34 draudzes dievkalpojumus Sv. Barnaba baznīcā, bet vasarā 6 svētbrīžus lauku īpašumā Tālavā, bet tam piedalījies kopīgajā Kalpaka piemiņas dievkalpojumā, kapu svētkos un Latvijas valsts svētku dievkalpojumā. Draudzes jauniešu iesvētīšanas dievkalpojumā viesojies prāv. A. Birznieks no ASV, bet Lūdzamās dienas dievkalpojumā dziedājis solists J. Fjerkovskis. Draudzes ērģelnieks ir brīvmākslinieks V. Kviesis. Aizvadītajā gadā kristīti 6 bērni, iesvētīti 12 jaunieši, salaulāti 7 pāri, no tiem 4 jauktās laulībās, bet pēdējā gaitā izvadīti 11 draudzes locekļi. Dievkalpojumu kopīgais apmeklētāju skaits bijis 4213, bet dievgaldnieku 161. Mācītājs slimnīcās apmeklējis 89 draudzes locekļus.

Draudzes padome pr-ža E. Ziplāna vadībā sanākusi 4 padomes un 3 valdes sēdēs aktuālo jautājumu izlemšanai. Sv. Barnaba baznīcas ērģeļu remontam padome nodevusi 2000 dol., no kuŗiem divas trešdaļas savāktas kā draudzes locekļu speciāli ziedojumi, bet atlikušā summa izmaksāta no rezerves fonda. Aizvadītajā gadā Sv. Barnaba baznīcā notika arī LELDAAs Kanadas apgabala mācītāju un draudžu pārstāvju konference, par kuŗas izkārtošanu rūpējās padome.

Kopīgie ienākumi, 1967. gada atlikumu ieskaitot, bijuši 15.526,60 dol., no tiem ziedojumi speciāliem mērķiem 3527,85 dol. Izdevumi bijuši 14.061,61 dol.; tā padomes darbības atlikums ir 1380,14 dol., bet misijas darba 84,85 dol. Rezerves fondā pēc 500 dol. izmaksas baznīcas ērģeļu remontam pašreiz ir 4576,17 dol.

Dāmu komiteja pr-ces O. Jeckalējas vadībā sarīkojusi divus draudzes vakarus, Lieldienu rīta agrās brokastis, gadskārtējo bazāru un Ziemsvētku eglīti bērniem. Komiteja ieņēmusi 3815,81 dol., lielāko ienākumu — 1421,53 dol. dodot gadskārtējam bazāram. Kopīgie izdevumi bijuši 2038,40 dol.; atlikums 1777,41 dol. Dāmu komiteja palīdzības darbam izdevusi 305,69 dol.. svētdienas skolas uzturēšanai 292,97 dol. un dažādiem jaunatnes pasākumiem 259,88 dol.

Lauku īpašumā Tālavā pabeigta brīvdabas dievkalpojumu vietas izbūve, kā arī turpināta ceļu uzlabošana un uzkopšanas darbi. Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres zīmē noorganizētas plašākas meža dienas, kokiem apstādot draudzes mājas apkārtni un galveno iebraucamo ceļu, kurš nosaukts par Brīvības gatvi. Tālavas pārvalde pr-ža H. Jeckalēja vadībā rīkojusi gadskārtējo Jāņu vakaru un vairākus saviesīgus draudzes vakarus. Viesojies arī prāv. J. Teriņš no Zviedrijas. Tālavas kopīgie ienākumi bijuši 1868,93 dol., izdevumi 1722,79 dol., atlikums 146,14 dol.

Svētdienas skolā mācījušies 34 bērni. To vada A. Grigals, bet par skolotājām darbojas Rūta Dreifelde un Laila Goraczeva. Draudzes jauniešiem, kas iedalīti divās vecuma grupās, mācības vadījis māc. A. Briedis.. Jaunākajā mācījušies 20, bet vecākajā grupā 25 jaunieši.

Revīzijas komisijas pr-dis V. Bērziņš norādīja, ka padomes un visu nozaru darbība bijusi rosīga un sekmīga. Kase un grāmatvedība atrasta labā kārtībā un saskan ar attaisnojošiem dokumentiem. Visiem draudzes darbiniekiem izteicama pateicība. Pēc īsām un lietišķām pārrunām sapulce visus pārskatus un ziņojumus pieņēma bez iebildumiem, izsakot pateicību mācītājam, padomei un visiem nozaru darbiniekiem. Draudzes padomes budžetu šim gadam pieņēma 11.950 dol. apmērā.

No šogad pārvēlamajiem 6 padomes locekļiem uz nākošajiem 3 darbības gadiem atkal ievēlēja A. Amoliņu, V. Bušu, V. Dreifeldu, O. Dzērvīti un A. Kaktiņu, bet no jauna A. Lazdiņu. Revīzijas komisijas pilnvaru laiks vēl nav beidzies, tādēļ tā turpinās darboties līdzšinējā sastāvā: priekšsēdis V. Bērziņš, sekretārs J. Vanags un R. Gustavs.

R. N.

Braucot uz Latviju, jāmācās krieviski

DIVAS JAUNIEŠU RĪKOTAS PĀRRUNAS GAND RAPIDOS

Jaunatnes pulciņš Pērse 22. februārī bija rīkojis īpašu vakaru ar vadmotīvu — jaunās un vecās paaudzes satikšanās. Par vienotāju tematu rīkotāji bija izvēlējušies pārrunas par Latviju, kuŗa visiem tuva un mīļa, bet par referentiem aicinājuši Miķeli Grantu no Čikagas un māc. Vili Vārsbergu no Gaŗezera. Vakaru ar uzrunu ievadīja pulciņa pr-ce Anita Spolīte, bet valdes loceklis Imants Bušs pastāstīja, ko jaunatne domā un pēc kā cenšas, uzsveŗot, ka viņi nemaz nav tādi „mežoņi", kādu apzīmējumu bija lietojis kāds amatvīrs pēc kāda cita jauniešu sarīkojuma.

Tālāko ceļu braukušais ciemiņš — 18 gadu vecais Miķelis Grants, kas pagājušā gada vasarā kopā ar kādu amerikāņu jaunieti apciemoja Latviju, atbildēja uz daudziem vakara dalībnieku jautājumiem. Viņš pastāstīja, ka braucis ar čikagieša Richarda Spuŗa dzimtenes apmeklēšanas biroja starpniecību, jo viņš tūrisma braucienus izkārto lētāk nekā amerikāņu ceļojumu biroji. Lidojums un apmešanās viesnīcā izmaksājusi ap 800 dol. Rīgas stacija esot plaša un moderna, bet viņam bijušas lielas grūtības iegādāties biļeti braucienam uz Jūrmalu, jo kasieris runājis tikai krieviski un viņu nesapratis, tādēļ nācies meklēt tulku. M. Grants savukārt nesapratis citu dzelzceļnieku paskaidrojumus krievu valodā un tā iekāpis nepareizā vilcienā, ar kuŗu aizbraucis gandrīz līdz Jelgavai. Ar otru vilcienu tad bijis jābrauc atpakaļ uz Rīgu. Jūrmala bijusi vēl krieviskāka. Uz jautājumu par ielu uzrakstiem Rīgā, M. Grants atbildēja, ka latviešu uzraksti novietoti augstāk un ir lielāki par krieviskajiem. Arī iekalums Brīvības piemineklī „Tēvzemei un brīvībai" nav iznīcināts, kā to bija dzirdējis kāds jautātājs.

M. Grants mācījies Čikagas un Gaŗezera vidusskolā. Viņš Latviju skatījis pirmo reizi — ar jaunieša acīm. M. Grants ļoti labi noturējās daudzo jautājumu krustugunīs, un viņa atbildes bija labā latviešu valodā un patstāvīgiem spriedumiem. Viņš daudz runājies ar Latvijas jauniešiem, gan radiniekiem, gan arī svešiem. Viņu aizkustinājusi jauniešu parādītā sirsnība un izpalīdzība, bet īpaši viņu lielā interese par latviešu jauniešu dzīvi un problēmām svešumā. Liels pārdzīvojums bijušas operas un teātra izrādes latviešu valodā, spožā inscenējumā un labā tēlojumā. Nobeigumā M. Grants apliecināja, ka viņam Latvijas apciemojums devis ļoti daudz latvietības nostiprināšanā, bet dzimtenes jaunieši atvadoties teikuši, ka viņus daudz neinteresējot vecās paaudzes apciemojumi, lai braucot ciemos vairāk jauniešu.

Labi izplānotā vakara nobeigumā Gaŗezera administrātors māc. V. Vārsbergs mudināja jauniešus palikt savas tautas paspārnē un izmantot tās iespējas, kuŗas dod Gaŗezera latviešu centrs. Vakarā bija ieradušies ap 30 jauniešu, arī no Grand Hevenas, Kalamazū un Lansingas, un tikpat daudz bija vecākās paaudzes interesentu. Tomēr rīkotāji bija cerējuši šai tikšanās vakarā redzēt vairāk vecās paaudzes apmeklētāju, īpaši organizāciju amatpersonu, kas mēdz izteikt negātīvus spriedumus par jaunatni.

Pēc 23. februāŗa dievkalpojuma, kuŗā svētrunu teica māc. V. Vārsbergs, Vienības draudzes jaunatnes pulciņš Auseklis savukārt bija rīkojis pārrunas jaunajai un vecajai paaudzei, kuŗas izraisīja redzētā krāsu filma „Līdzība" (Parable). Šo filmu bija sagatavojusi Luterāņu pasaules federācija izrādīšanai pasaules izstādē Ņujorkā. Filmā nav sarunu un paskaidrojumu, norisi pavada tikai mūzika. Tādēļ tā ir īsti piemērota, īpaši izraisīto situāciju ziņā, jauniešu diskusijām par kristīgās pasaules problēmām. Arī šoreiz bija spraigas un interesantas pārrunas, kuŗās galvenokārt piedalījās paši jaunieši — J. Rumberga, A. Spolīte, D. Rieksta, I. Mežule, M. Jansons u. c. Šī pārrunu pēcpusdiena bija nozīmīga arī tādēļ, ka tajā pirmo reizi piedalījās arī jaunieši no otras vietējās latviešu ev.-lut. draudzes.

Abu jauniešu sarīkojumu organizēšanu ar padomiem sekmēja vietējās Latviešu biedrības kultūras nozares vadītāja Jūlija Rumberga.

Edgars Vilce

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ROČESTRA

● Plkv. Kalpaka un viņa cīnītāju piemiņai veltīto dievkalpojumu vadīja māc. T. Zīraks, piedaloties Sirakūzu un apkārtnes korporāciju kopai un kuplam baznīcēnu pulkam. Dzimtenē pastāvējušo tradiciju garā dievnamā ienesa Latvijas karogu, pie kuŗa goda sardzē stāvēja studentu korporāciju pārstāvji. Aizlūdzot par kaŗaviriem, kas cīnījušies dažādos laikmetos, ar klusuma brīdi godināja aizvadītajā gadā mirušos kalpakiešus, nolasot viņu vārdus. Pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu telpās notika piemiņas akts, kuŗu atklāja korporāciju kopas seniors A. Aizstrauts, bet piemiņas runu teica prof. R. Zaļups, pakavējoties pie Latvijas atbrīvošanas cīņām un raksturojot plkv. O. Kalpaka personību. Sekoja draudzīgas pārrunas pie kafijas galdiem, par kuŗiem bija rūpējušās studenšu korporāciju kopas locekles.

Sed.

KALAMAZŪ

● Vietējās DV apvienības gada sapulcē 22. februārī, kuŗu vadīja J. Zuika, protokolējot A. Bruņiniekam, piedalījās 20 biedru. Pārskatu par darbību aizvadītajā gadā sniedza apvienības pr-ks I. Kāps, par kases stāvokli informēja R. Zaķis, bet valdes darbību izvērtēja revīzijas komisijas loceklis A. Bruņinieks Pie apvienības, kuŗā pašreiz 117 biedru, darbojas vanadžu ansamblis, kuŗu diriģē J. Zuika. Tas piedalījies dziesmu svētkos Klīvlendā un dziedājis Grand Rapidu draudzes lauku īpašumā Mežvidos. Materiāli atbalstīta vietējā latviešu skola, skauti un Divreizdivi nometne, bet pabalsts izmaksāts kaŗa invalidam K. Leimanim sūtīti sainīši latviešu izcelsmes kaŗavīriem Vietnamā un Korejā, skolas bibliotēkai dāvinātas grāmatas un iegādāta viena Gaŗezera akcija, tā ka tagad tādu ir 3. Atsevišķi biedri piedalījušies zēnu kabīņu būvē Gaŗezerā, ar savu darbu apvienībai nopelnot vēl 4 akcijas. Ienākumi bijuši 3392,41 dol., izdevumi 2086,36 dol., dodot 1306,05 dol. atlikumu. Galvenais darbs tomēr bijis veltīts aprūpei. Līdzekļu sagādē atsaucīgi bijuši Kalamazū tautieši. ziedojot 14. jūnija akcijā 308 dol., bet Ziemsvētku akcijā 423 dol., kas ir lielākā līdz šim dotā summa. Bilance aktīvā un pasīvā uzrāda 2845,60 dol., kas salīdzinājumā ar iepriekšējo (1967.) gadu samazinājusies. Tas izskaidrojams ar to, ka valde, slēdzot 1968. gadu, amortizējusi drāmatiskās kopas inventāra vērtību par 50%, kā rezultātā kapitāls no 1342,97 dol. samazinājies uz 944,27 dol.. Tā kā 29 biedri nav nokārtojuši savus maksājumus, (kopā 189 dol.), ienāca ierosinājums no biedru skaita svītrot visus, kas nav nokārtojuši saistības jau 3 gadus, bet sapulce tam nepiekrita, uzdodot valdes biedrzinim rūpēties par to, lai biedri maksājumus kārtotu atsaucīgāk. Revīzijas komisijas ierosinājumā sapulce par sekmīgi veikto darbu izteica pateicību apvienības priekšniekam un valdei. Par priekšnieku ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo Induli Kāpu, bet valdē R. Zaķi, R. Ozolu, A. Elksni, J. Zuiku, R. Jankavu un I. Zandu. Revīzijas komisijā savukārt ievēlēja Ž. Balceru, A. Bruņinieku un V. Šmitu.

E. B.

GRAND RAPIDI

● DV apvienības 8. februārī rīkotajā karnevālā „Zīmes mēnesī", spēlēja J. Sulaiņa deju kapella, masku nebija daudz, arī apmeklētāju varēja būt vairāk, bet tie, kas bija ieradušies, par garlaicību nevarēja žēloties. Godalgu par labāko masku izpelnījās „Mēnessērdzīgais" (U. Šubiņš), 2. godalgu „Margrietiņa" (E. Melnūdre) un 3. godalgu „Indiāniete", kuŗa palika neidentificēta. Karnevāla loterijā laimestus guva J. Šoks, E. Karļikovska, Z. Balodis, J. Plāte un A. Stūris.

● Keramiķe Ruta Puriņa ziedojusi Latviešu biedrībai tautisku vāzi, kuŗu dāmu komitejas pr-ce A. Tālberga gada sapulces laikā 23. februārī nodeva valdes rīcībā. Biedrības dāmas apņēmušās sekmēt bibliotēkas skapju izbūvi, lai tajos varētu novietot grāmatas, kuŗas jau vairākus gadus glabājas pie kāda biedra un lasīšanai netiek pieprasītas.

● Meitas un znota mājā 86 gadu vecumā 13. februārī mirusi Alma Auzāne, dzimusi 1882. gada 22. decembrī Zalves pagastā, kur aizvadīja mūža lielāko daļu, saimniekojot Laukcīruļu mājās. Nelaiķei veltīts aizlūgums Edžebīnes bēru namā notika 14. februārī, bet dienu vēlāk māc. K. Hermanis viņu izvadīja pēdējā gaitā uz Vudlauna kapiem, kur ziedus no draudzes nolika un atvadvārdus teica J. Miezis. Znota A. Sarmas mājā bija rīkots bēru azaids. Par aizgājēju sēro meita, dēls, māsa un brālis.

● L. Bogdāne cietusi satiksmes negadījumā: viņas mašīnai no aizmugures uztriecies cits braucējs, nodarot zaudējumus ap 400 dol. apmērā. Triecienā L. Bogdānei cietuši kakla muskuļi, bet pēc pirmās palīdzības sniegšanas slimnīcā viņa atlaista dziedināties mājās.

V. Z.

RĪCĪBAS KOMITEJAS ATVADSĒDE

Apvienotās latviešu draudzes telpās Klīvlendā 23. februārī pēdējā sēdē sanāca ASV latviešu 4. vispārējo dziesmu svētku rīcības komiteja — 6 mēnešus pēc svētku izskanēšanas. Sēdi atklājot, pr-dis K. Avens norādīja, ka šī ir pēdējā pulcēšanās reize, jo nav paredzams, ka komitejai būtu vēl kas kārtojams. Savā ziņā šī bija arī „jubilejas" sanāksme, jo tieši pirms 3 gadiem rīkotāji sāka pulcēties un organizēt tagad jau aizvadītos dziesmu svētkus.

Galvenais kasieris K. Miške ir iepazīstinājis ar financiālo pārskatu, kuŗu nodos Klīvlendas latviešu organizāciju un draudžu padomei izskatīšanai un apstiprināšanai. Svētku atlikums 16.000 dol. apmērā jau nosūtīts Amerikas latviešu apvienības valdes rīcībā. Saņemti gan vēl vairāki honorāra lūgumi un rēķini, bet tos izlems organizāciju padome. Pārrunājot dziesmu svētku skaņu plates izdošanu, vienojās to nodot Latviešu koŗu apvienībai ASV, arī rīcības komitejas un dziesmu svētku archīvu glabāšanai, bet naudas apgrozījumu dokumenti likumā paredzēto laiku paliks pie galvenā kasieŗa. Garākas pārrunas izraisīja Klīvlendai domātā svētku atlikuma daļa, ap 4000 dol. Ierosinātais Latvijas atbrīvošanas fonds sēdes dalībniekos neguva atsaucību, jo šķita par „nedzīvu": tajā nauda gulētu ilgāku laiku, nedodot sabiedrībai nekāda labuma. Vairums bija par atlikuma ieguldīšanu „dzīvākā fondā" — jaunatnes organizācijās. Noteiktu lēmumu sēdē tomēr nepieņēma, atstājot arī šo jautājumu organizāciju un draudžu padomei.

Sēdi pabeidzot, rīcības komitejas pr-dis K. Avens sirsnīgos vārdos vēlreiz pateicās komitejas locekļiem par atzīstami veikto lielo darbu, par uzticību un saticību. Kļuva skumji, pēdējo reizi esot kopā ar visiem rīcības komitejas locekļiem, kas 3 gadus spriedusi un nesavtīgi risinājuši košo svētku organizēšanas jautājumus. Nākošo ASV latviešu dziesmu svētku rīkotājiem viņi novēlēja dievpalīgu, un ar to pacēlās jautājums: kādi tie būs? Daudzi no līdzšinējiem svētku rīkotājiem vairs nepiedalīsies. Vai tie, kuŗiem neatkarīgās Latvijas dziesmu svētki neskanēs ne atmiņā, ne arī sirdī, noorganizēs līdzīgi grandiozu notikumu?

J. E.

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 13. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
Ajax CHOO raidītājs (vilnis 1390)
Informācija: tālr. Toronto 261—4218

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

Dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

16. martā pl. 3 pēcpusd. draudzes 20 gadu dibināšanas atceres dievkalpojums piedaloties archibīskapam A. Lūsim, prāv. V. Šēferam, prāv. A. Skrodelim un draudzes korim. Pēc tam draudzes vakars ar koncerta daļu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2789.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas bznīcā, 361 Danforth Ave.

16. martā, plkst. 2 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

23. martā, plkst. 2 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma mācību stunda iesvētīšanas klasei.

BRAMPTONĀ

30. martā, Pūpolu svētdienā, plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā. Pirms dievkalpojuma, plkst. 12.30 mācību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

16. martā plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu; plks. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 86 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-8190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā. 140 Russel Ave.

16. martā pl. 3 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums. Mācītājs J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

6. aprīlī pl. 2 pēcp. Lieldienas svētku dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLĀ

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave. Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

16. martā piedalīšos Sv. Andreja draudzes 20 gadu pastāvēšanas svētkos Toronto.

23. martā, plkst. 2 p.p. Lieldienu ievada dievkalpojums Montreālā.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-8224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Svētdien, 16. martā plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums; Svētdienas skola; jaunatne.

Svētdien, 22. martā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

Svētdien, 30. martā plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums; Svētdienas skola; jaunatne.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3903. Otavas latv ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

VASARSVĒTKU VĒSTS

Radioraidījumi katru svētd. pl 2.45 p.p. uz viļņiem 1270 D. Miķelsona vadībā. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12. Ont. jaunatne.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

16. martā dievkalpojumi: plkst. 9.30 Salas baznīcā māc. O. Gulbis; plkst. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols; plkst. 2 Betlemes baznīcā.

ČIKAGA

Latvijas ev.-lut. baznīcas Svētā Pāvila draudze — 18 W. 641 Fore st Prezerve Drive, Wooddalc. Illinois (dienvidriet. no Irving Park Rd. un Addison Ave.).

Mācītājs Māris Ķirsons — 303 DesPlaines Ave, Forest Park, Ill. 60130, tel. 366-3347.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 no rīta. Svētdienas skolas sākums plkst. 9.30.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 62 Mozart St., Jamaica Plain, Mass. 02130, telef. 522—9310.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

KALAMAZU

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznica — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr PO9-8679.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 788.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

No 13. — 23. martam Sv. Jāņa draudzes sarīk. zālē, 200 Balmoral ielā, Jāņa Zuntaka gleznu izstāde. Atklāšana 13. martā, pl. 8 vak.

15. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā vīru ansambļa „Kalvis" koncerta atkārtojums.

15. martā — pl. 7.30 vakarā DV namā sadraudzības vakars sakarā ar DV Kanadā delegātu sanāksmi. Piedalās DV teātris Kanadā un Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne.

16. martā — plkst. 6 vak. Latviešu namā augšējā zālē trīs viencēlieni A. Straumaņa iestudējumā un DV TK uzvedumā.

16. martā — plkst. 5 pēcp. Latviešu namā: ziedu sakārtojumi un puķu kopšana. Rīko Latviešu nama dāmu komiteja.

16. martā — plkst. 6 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce D. Miķelsona vadībā.

19. martā — plkst. 8 vak. Lat- „Atoms, universs un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

23. martā — plkst. 5 p.p. Latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena Latviešu namā.

23. martā — pl. 5. p.p. Latviešu katoļu apvienība rīko Apolonijas Sapales-Raikovskas garīgu koncertu. Pie ērģelēm Anita Rundāne. Koncerts notiks lietuviešu baznīcā, 941 Dundas St. W.

23. martā — pl. 3 pēcp. Gaujas gaidu vienības Lieldienu sarīkojums Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Ave.

23. martā — plkst. 2.30 pēcpusdienā, Latviešu namā māc. A. Čopa referāts par tematu „Vecā un jaunā morāle." TLB sarīkojums.

10. aprīlī — plkst. 8 vak. Ģirta Tiltiņa gleznu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas zālē.

12. aprīlī — pl. 8 Sv. Andreja baznīcā Sv. Andreja ev.-lut draudzes koŗa 17. gadskārtējais garīgs koncerts ar četru solistu un simfoniskā orķestŗa piedalīšanos.

12. aprīlī — 8 vak. Latviešu namā Toronto futbolistu gadskārtējā sezonas atklāšanas balle.

3. maijā — plkst. 8 vakarā DV namā Maija balle ar Maija karalienes vēlēšanām.

10. maijā — plkst. 5. p.p. Toronto latviešu kreditsabiedrības 10 gadu jubilejas sarīkojums ar svinīgu aktu un balli Latviešu namā.

NIAGARA

26./27. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss ....
Adrese: ....
....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........
.... abonementa uzsākšanai pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts
Abonēšanas maksa $2.00 par 1 mēn., $5.50 par 3 mēn., $10.00 par 6 mēn., $18.00 par gadu.

Steidzamos gadījumos sūtiet
MŪSU ĀTROS GAISA PASTA SAIŅUS
UZ LATVIJU
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCAS SAIŅU NODAĻA,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Daugavas Vanagu Grāmatnīcā
491 College ielā, Toronto 4
Zigfrīda Jurševska un Hertas Jaunzemes KERAMIKA
Jāņa Zālīša un Gunara Buša ADAS IZSTRĀDĀJUMI
Ed. Ošiņa ADAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI
Kārļa Pakrastiņa SVEČTURI
Antona Pastara ŠĶĪVJI
M. Zichmaņa TAUTAS TĒRPU ZĪMĒJUMI
Otīlijas Mežules un Veras Lubes TAUTISKAS LELLES
E. Engeles un V. Užules AUDUMI un PRIEVĪTES JOSTAS — GRĀMATZĪMES
LATVIEŠU SKAŅU PLATES un LATVIEŠU GRĀMATAS

LATVIEŠU NAMS
491 College St. Toronto 4
izīrē telpas
sarīkojumiem ■ viesībām ■ Klāj viesību galdus ■
Tel. 922-2931

Toronto austrumos klusā mājā
izīrējams
NEMEBELĒTS
saulains dzīvoklis vienai personai.
Zvanīt Toronto OX 9-1714

PĀRSŪTAM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35., pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar moderniem mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619 941 Dovercourt Rd. Toronto

VISLABĀKĀS GAĻAS PRECES UN DELIKATESES
Iegādāsities Ziemeļamerikas vismodernākajos un kvalitatīvi izcilākajos Eiropas stila gaļas un delikatešu veikalos.
KUR VALDA KVALITĀTE
tip-top MEATS
delicatessen
1727 Bloor St. West (High Park) tālr. RO 6-4982
YORKDALE SHOPPING CENTRE —7838866

Mūžībā aizgājis mans mīļais vīrs, mūsu tēvs un vecais tēvs

Rūdolfs Purvs

dzimis 1893. gada 10. oktobrī Latvijā,
miris 1969. gada 9. martā Toronto.

Mēs ejam, ejam un ejam
Un vērojam gurdi:
Kāds paliek malā
Tam gājiens ir galā.
(Ingrida Vīksna)

Par aizgājēju skumst
SIEVA, DĒLS AR ĢIMENI TORONTO,
DĒLS UN PIEDERĪGIE DZIMTENĒ

Rūdolfs Purvs

dzimis 1893. gada 10. oktobrī,
miris 1969. gada 9. martā Toronto.

DAUGAVAS VANAGU KANADĀ
BĒRU FONDS

Mans mīļais vīrs, gādīgais tētiņš

Pēteris Krastiņš

dzimis 1921. gada 3. novembrī Rīgā,
aizgājis mūžībā 1969. gada 9. martā Toronto.

Mīlestība mūžīga —
nešķir mirušos no dzīviem.

Dziļās sērās
SIEVA, DĒLS UN MEITA

Mūsu mīļais

Pēteris Krastiņš

šķīries no mums šāgada 9. martā Toronto.

Piekusušas čaklās rokas,
Apklususi mīļā sirds.

Neaizmirstamā piemiņā paturēs
Hildebrantu ģimene ASV,
Radziņu un Bāru ģimenes Toronto

Vīrud ansamblis Kalvis
atkārto savu pag. sezonas
KONCERTU
sestdien, 15. martā, plkst. 8 vakarā
LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO
Ieeja 2 dol., skolēniem puscena.

APMEKLĒJIET
Sadraudzības vakaru
DV DELEGĀTU SANĀKSMES IETVAROS
sestdien, 15. martā,
plkst. 7.30 vakarā DV namā Toronto
No plkst. 8 — 9 vakarā:
Programmā piedalās DV teātris Kanadā un
Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne
ARRO KAPELLAS DEJU MŪZIKA. PILNA BUFETE.
Ieeja visam vakaram $2.50.
Ielūdz
DV Kanadas valde un Toronto nodaļa

Pirms 20 gadiem

Toronto, 1949. g. marts:

Par KLNA prezidentu ar 219 balsīm ievēlēts Mariss Vētra. Bijušais prezidents un otrs kandidāts Konrāds Dobelis saņem 108 balsis. Vēlēšanās izpaudusies pasīvitāte, jo balsošanā piedalījušies tikai nepilni 50% balss tiesīgo.

☆

13. martā, pēc plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojuma tautieši pulcējas First Lutheran Church draudzes zālē, kur paraksta vēsturisko Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes (tagad Sv. Andreja) dibināšanas protokolu. Svinīgajā aktā piedalās Kanadas ev.-lut. baznīcas sinodes pārstāvis māc. Dr. Grinvalds. Draudzes mācītāja A. Gaudiņa adrese — 228 Berkeley Str.

Pērkot un pārdodot nekustamus īpašumus Toronto austrumos, sazinieties ar:
I. JANKOVSKIS, Realtor
407 Danforth Ave., Toronto 6, tālr. 461—6364

KLK rīkotais plkv. O. Kalpaka piemiņas akts ar koncertu notiek 12. marta vakarā 274 Concord Ave. krāšņi dekorētās telpās un lielā pacilātībā. Dziļi izjustu svētku runu saka KLNA viceprieksšsēdis Osvalds Breņķis. Koncertā pianiste Valda Ozoliņa spēlē J. Vītola „Pati māte savu dēlu karavīru audzināja" un Mendelsona „Rondo Capriccioso". Jāņa Lazdiņa dubultkvartets dzied „Daugav abas malas", „Es karā aiziedams", „Seglo, māsiņ, kumeliņu" un „Dziesmu kalnā".
Šis ir pirmais plkv. O. Kalpakam veltītais piemiņas vakars Kanadā, ar brīvu ieeju.
Kalpaka balle notika iepriekšējā vakarā Ungāru zālē, to rīkoja KLK; vakara tērpā bija ieradies vienīgi valdes priekšsēdis Valters Ziediņš.

Pērkot un pārdodot nekustamus īpašumus Toronto rietumos, sazinieties ar:
I. JANKOVSKIS, Realtor
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3, tālr. 533—8553

Kopš pērnā rudens, kad Oskars Dzērvītis uzsāka latviešu draudzes organizēšanu pie Sv. Jāņa baznīcas, tautieši ar viņa gādību un šīs baznīcas virsmācītāja E. Hāna laipno atļauju savas iknedēļas sanāksmēs un KLK sapulcēs pulcējas baznīcas pagraba zālē, 274 Concord Ave.
Māc. A. Gaudiņš, kurš latviešu dievkalpojumu notur Pirmā luterāņu baznīcā, 116 Bond St., tautiešus savukārt pulcina pie šīs baznīcas. Tā rodas divi saiešanas centri. (Tiem pieskaitāms pirmais latviešu pasākums Toronto — foto studija „LUNA" 656 Yonge St., kur tautieši pulcējas no visas Kanadas 24 stundas dienā — bez aicinājuma.) Māc A. Gaudiņš ar KLK vadību vienojas, ka sākot ar 18. martu, sanāksmes notiks vienā vietā — 116 Bond St. katru piektdienu. Rādīs filmas, būs angļu valodas kursi, kā arī bezmaksas klavieru un telpu lietošana laicīgiem sarīkojumiem.
Sākas pirmās latviešu nesaprašanās baznīcu dzīvē.
13. martā Rīgas (72.) jūras skautu vienības nodarbības apmeklē konsuls R. Braisons, kurš pats ir augstāks vadītājs Kanadas skautu organizācijā. Viņš apsola savu atbalstu un ar viņa gādību uzņem draudzīgas attieksmes ar kanadiešu 177. Gordon's vienības skautiem. Par skautu sakarnieku Ontario provincē LSCO izrauga Oskaru Perro.

☆

Kanadā iebraukušo latviešu starpā nav apsīkusi mākslinieciskā rosība. Tautas deju ansamblis jau 1948. gada vasarā uzstājās Kanadas nacionālajā izstādē Toronto. To vada Fr. Aigars, par mūzikas pavadījumu gādā Valda Ozoliņa (tagad Krūmkoka kundze). Pirmo teātra izrādi Toronto latviešu valodā rīko Spricenieka un Jurševska drāmatiskā kopa. Koncertus gan kanadiešu, gan pašu klausītājiem sniedz I. Saksa Norandas latviešu zeltraču koris. Tiem pievienojas Jāņa Lazdiņa dubultkvartets (Austriņš, Grankavs, Ruža, Nīgalis, Gailītis, Koškins, Melderis un Lazdiņš), kas pirmoreiz uzstājās 12. martā plkv. O. Kalpakam veltītajā sarīkojumā.

Pērkot un pārdodot farmas, zemes gabalus, vasarnīcas, slēpotāju kotedžas Kolingvudā un Georgian Bay rajonā, sazinieties ar:
I. JANKOVSKIS, Realtor
30 Simcoe St., Collingwood, Ont., tālr. (705) 445—2800
Biroja vadītājs: Pauls A. Puris

Eiropā:

DV centrālās valdes priekšsēdis V. Janums marta sākumā ierodas Londonā, Anglijā, lai piedalītos plkv. O. Kalpaka atceres svinībās un DV fonda sapulcē. „Vācijā bēgļi cīnās par savu eksistenci un tiesībām. Pārtikas apstākļi grūti, samazinātas darba iespējas, atjaunoti skrīningi. Vislielākā trūkumā atraitnes ar bērniem un izskrīnētie. Vajadzīgas drēbes, apavi bērniem un sievietēm. DV izvēršas par stiprāko organizāciju. Vācijā ir 70 nodaļu, tām pievienojas jaunas Beļģijā, Italijā, Kanadā. Vācijas latvieši cīņā par Latvijas atbrīvošanu iet vienoti"... stāsta plkv. V. Janums Anglijas tautiešiem.

☆

Februāra beigās likvidēta Flensburgas - Mirvikas DP nometne, pārceļot uz Lībeku. Likvidēta arī Grosenbrode, kuras iemītnieki pārvesti uz Eutinu.

DV APGĀDA IZDEVUMI

Angelika Gailīte — Rītausmā	$4.00
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas	$4.20
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dzeja.........	$3.50
T. Dangavs — Strandējušo sala, proza....	$8.20
A. Rubulis — Latvian Literature, latv. proza angļu valodā	$7.00
A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks, kāds Dievs	$3.25
T. Krūka—Silaines mežs runā, st. bērniem	$2.80
„ Tu debesis turi savās rokās...	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī, rom..	$3.90
Johans H. Vigmans — Viens no miljoniem	$4.00

Pieprasiet DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4,
Ont., Canada.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 8, tel. 465-5225
Piedāvā banketzāli sarīkojumiem, iesvētībām, kristībām, dzimšanas dienu jubilejām par jaunām cenām.
Pieprasiet telefoniski 465-5225

„Jautrais Ods"

JŪS GAIDA CIEMOS
Silts ēdiens ar dzērieniem. Atvērts no pirmdienas līdz ceturtdienai no plkst. 4 — 12 naktī. Piektdienās un sestdienās atvērts no plkst. 12 dienā.
Uz redzēšanos JAUTRAJĀ ODĀ!

Vērtīga kultūrvēsturiska grāmata
apgāda „Daugavas Vanags" izdevumā

Angelikas Gailītes

RĪTAUSMĀ

Kultūrvēsturisks stāsts par Andreju Pumpuru un laika biedriem. Autore še rāda savu prasmi vienkārši un skaisti attēlot tā laika notikumus, zīmīgi raksturojot tajos iesaistītās personas.

Vāka apdare ED. DZEŅA

GRĀMATAS CENA $4.00
Pasūtināma DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ontario.

MĒS IESPIEŽAM

- *Laulību un iesvētību ielūgumu kartes*
- *Vizītkartes*
- *Dokumentus biedrību vajadzībām*
- *Koncertu programmas*
- *Sarīkojumu biļetes*
- *Plakātus, dziesmu lapiņas*
- *Vēstuļu veidlapas, aploksnes*
- *Grāmatas, žurnālus*

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112 2-6111

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

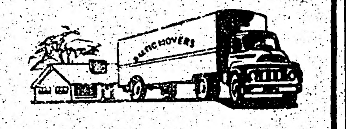

Tālr. 534-1403, Toronto

IGAUNU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5 - 6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

Baltic
PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

Mūsu mīļā dzīvesbiedre, sirdsmīļā māmiņa
un sievasmāte

Ella Sofija Uļuka

dzim. BEĶERE

* 1912. gada 21. februārī,
† Dieva mierā 1969. gada 4. martā Londonā.

„Kas tic Dievam, tam ir mūžīga dzīvība."
Jāņa ev. 3, 36

Dziļās sērās
VĪRS, MEITA un ZNOTS

Mūsu mīļā un gādīgā māsiņa un krustmāmiņa

Ella Uļuka dzim. BEĶERE

pēc ilgām un grūtām ciešanām aizgājusi mūžībā š. g. 4. martā Londonā, Ont.

...Un nāve top par bīnišķīgu tiltu
Vai pāreju uz viņu krastu,
Kur nav vairs ciešanu,
Ne siržu nesaprastu.

Viņu mīļi sirdī paturēs
MĀSA un KRUSTMEITA AR VĪRU

Ella Uļuka

dzimusi 1912. gada 21. februārī,
mirusi 1969. gada 4. martā Londonā, Ont.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

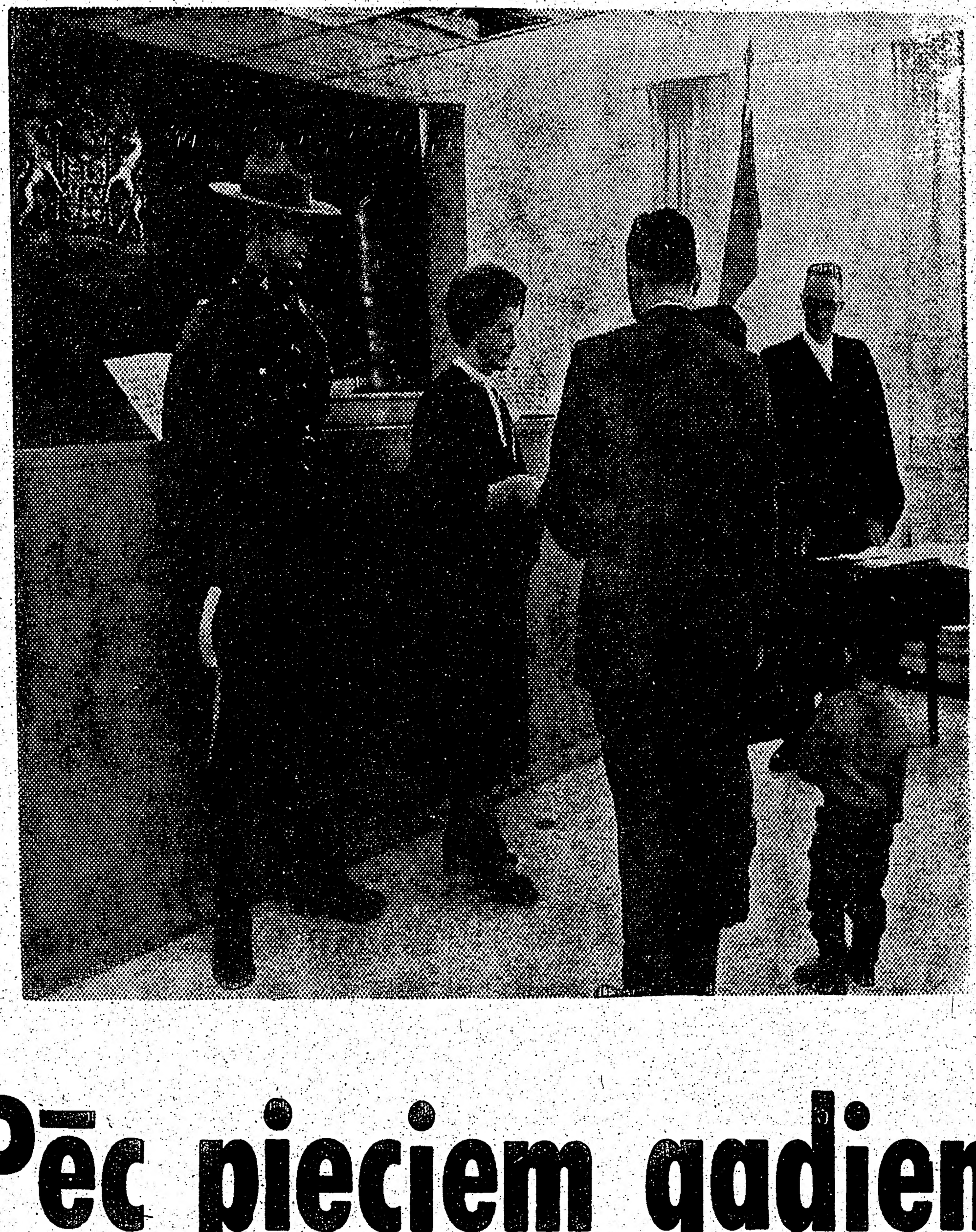

Pēc pieciem gadiem

. . . viņi kļuva tās pašas pavalstniecības kā Kanadā dzimušais dēls. Kanadas pavalstniecību vēlas saņemt daudz cilvēku pasaulē. Katru gadu apmēram 60.000 personu no dažādām valstīm dod svinīgu zvērestu kā Kanadas pavalstnieki.

Vai jūs esat kvalificēts saņemt šīs privilēģijas? Vai jūs esat sagatavojies uzņemties atbildību kā Kanadas sabiedrības loceklis?

Sazinieties ar tuvāko Kanadas pilsonības iestādi (Canadian Citizenship Court). Tā jums palīdzēs: HALIFAX, MONCTON, MONTREAL, OTTAWA, SUDBURY, TORONTO, HAMILTON, ST. CATHARINES, KITCHENER, LONDON, WINDSOR, WINNIPEG, REGINA, SASKATOON, CALGARY, EDMONTON un VANCOUVER. Jūs variet arī rakstīt: Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa.

Kanadas valdība

Kuŗos kapos glabās?

tonas palīdzībai, Eiropa neiedomājami ātri spēja sadziedēt pēdējā kaŗa brūces, jau aizmirsts. Tagad Eiropa grib pati nostāties uz abām kājām. Pret to Vašingtonai nevarētu būt iebildumu, jo Eiropas vienība resp. spēcīga Eiropa, kas pati spētu tikt galā ar saimnieciskajām, politiskajām un militārajām problēmām, ir arī prezidenta Niksona lolots sapnis. Kas spēlēs pirmo vijoli topošajā Eiropas vienības orķestrī, tas Vašingtonai nav svarīgi. Pēc Niksona sarunām ar ģenerāli Degollu liekas, ka Vašingtonai nav nekādu iebildumu arī pret Francijas prezidenta doktrīnu „Eiropu eiropiešiem". Nav nekāds noslēpums, ka šādā eiropiešu Eiropā Francija vēlas sev nodrošināt vadītājas lomu, bet tai pašā laikā Degolla iecerētā Eiropa solas būt spēcīgs Vašingtonas sabiedrotais. Niksons Eiropas mētropolēs sev simpatijas nodrošināja, varbūt, tieši tādēļ, ka atturējās dot padomus un palika tikai uzmanīga klausītāja lomā. Tas, ko eiropieši no Niksona mutes visvairāk gribēja dzirdēt, bija solījums nozīmīgos ASV ārpolitiskos lēmumos ievērot arī atsevišķo Eiropas valstu ieskatus un vēlējumus. Šis Niksona solījums ne vien imponēja Eiropas valstsvīriem, bet arī novērsa bažas, ka Vašingtonas sarunās ar Maskavu, kuŗas, kā zināms, notiks jau tuvāko sešu mēnešu laikā, abu lielo varu attieksmju normālizēšanas rēķinu ar piekāpšanos Kremļa prasību priekšā neliek uz vecā kontinenta ādas. Līdzšinējās Vašingtonas un Maskavas sarunās ieguvējs vienmēr bijis tikai Kremlis. Niksons ir solījis, ka šoreiz tas nenotiks. Pēdējās nedēļas notikumi pasaulē arī dod pamatu cerībām, ka gaidāmajās Vašingtonas un Maskavas sarunās stiprākās kārtis atradīsies prezidenta Niksona rokās.

Pekingas un Maskavas attieksmju jaunās saasināšanās gala rezultātu vēl neviens nevar pateikt. Katra diena ķīniešu un krievu konfliktā rada jaunus pārsteigumus. To, ka uz Maocetunga pavēli pret „noziedzīgo Kremļa imperiālistu un revizionistu kliķi" turpat 200 miljonu ķīniešu sākuši masu demonstrācijas, varētu uzskatīt par komūnistiem raksturīgu liela vēriena propagandas akciju. Daudz svarīgāk ir iegaumēt saukļus, kuŗus demonstranti nēsā Pekingas un citu Ķīnas pilsētu ielās. Klišejiskās lamāšanās vietā pirmo reizi demonstranti aicināja „brālīgo krievu tautu" sacelties pret sarkanajiem cariem Kremlī. Dienu un nakti gar Pekingā ielenkto Pad. savienības sūtniecību demonstranti soļo ar krievu valodā rakstītiem plakātiem, solot Ķīnas atbalstu padomju pilsoņiem revolūcijā pret neliešu bandu Kremlī. Bet ne tikai tas vien. Neskaitāmas Ķīnas radiostacijas sākušas raidījumus gandrīz visu padomju imperijas tautu valodās, ar to pārnesot padomju pilsoņu kūdīšanu uz revolūciju dziļi Maskavas imperijas iekšienē. Bet ķīniešu propagandas kaŗš neaprobežojas tikai ar vārdiem: uz Ķīnas ziemeļu robežām ceļā jau atrodas arī ievērojami Pekingas militārie kontingenti. Mao brīdinājis, ka nekavēsies dot pavēli ķīniešu divizijām ar ieročiem „darīt galu Kremļa nodevēju provokācijām". Citiem vārdiem, pirmo reizi Pekinga jau atklāti runā par kaŗa iespēju ar Pad. savienību. Mao emisāri Maskavas vasaļvalstīs Austrumeiropā sākuši plašā vēriena diplomātisku akciju, kuŗas nolūks, acīm redzot, ir izšķīrējā brīdī radīt otru fronti Pad. savienības rietumu robežu perifērijā. Pekinga vispirms savā pusē cenšas dabūt Dienvidslavijas diktātoru Tito, bet Vašingtonā runā, ka Mao ar neitrālu diplomātu starpniecību meklē kontaktus arī Parīzē, Bonnā un pat pašā Vašingtonā.

Arī Maskava tagad plaši atvērusi savas propagandas slūžas. Nebūtu nozīmes minēt, kādos vārdos Kremlis nolamā savus kādreizējos sarkanos biedrus Pekinā, bet tas, ka padomju televīzijas stacijās saviem skatītājiem rāda ķīniešu zvērīgi sakropļotos sarkanarmiešu līķus, ir iespaidīgs paņēmiens padomju pilsoņu naida iekvēlināšanai pret ķīniešiem. Tagad propagandu par „amerikāņu kapitālistu kaŗa kūdītājiem", kuŗai caurmēra Ivans Ivanovičs daudz neticēja, nomainījusi propaganda pret „lielāko varenās dzimtenes robežu apdraudētāju" — šķībacaino Mao zaldātu, kas ievainotam sarkanarmietim izdūŗ acis, nogriež degunu un ausis...

Vai pašreizējais Maskavas un Pekingas konflikts ir tikai abu komūnistu lielvaru propagandas kaŗš, vai jau prologs militārai sadursmei ar vēl neparedzamām sekām, par to, droši vien, vēl nav skaidrība arī Vašingtonā, jo krievu ķīniešu robežincidenti nav nekas jauns. Tādi notikuši katru gadu, un par apšautajiem Maskavas un Pekingas zaldātiem līdz šim ne Kremlī, ne Pekingā nav nobirusi neviena īsta asara... Tāpat nesenā konflikta vietai — Dieva aizmirstajai salai Usuri upē — nav nekādas svarīgas stratēģiskas nozīmes.

Aiz notikušās ķīniešu un sarkanarmiešu šaudīšanās šoreiz tomēr var slēpties arī nozīmīgi nākotnes notikumi. Lai attaisnotu iebrukumu, Kremlis jau pagātnē izprovocējis ne vienu vien „robežincidentu". Atcerēsimies tikai to, ka arī Latvijas okupāciju Maskava sāka ar „robežincidentu", kuŗā, iebrūkot Latvijas territorijā, iznīcināja mūsu robežsargu posteni pie Abrenes.

Maskavā ļoti labi zina, ka līdz 1972. gadam Pekingas rīcībā būs pietiekami daudz vismodernāko atomieroču, lai spētu iznīcināt visas Sibirijas plašumā izkaisītās padomju miltārās bazes un visus lielākos rūpniecības centrus. Ja Ķīnas kaŗš ar Pad. savienību sāktos vēl šogad, tad pasaule varētu būt lieciniece zibenskaŗam Tālajos austrumos, kuŗā sarkanarmijas vienības vēl itin viegli ietriektos dziļi sarkanās Ķīnas territorijā. Ir cits jautājums, kā Maskava tiktu galā ar šādas agresijas izraisīto 700 miljonu ķīniešu nacionālās pašapziņas atmošanos. Ķīnas un Pad. savienības konfrontācija neizbēgami izvērstos par baltās un dzeltenās rases kaŗu, kuŗā komūnistu dogmātiskajiem strīdiem būtu tikai nenozīmīga loma.

Protams, Pad. savienības un Ķīnas konflikts jau tagad nevar palikt bez atbalss Baltajā namā. Kuŗā pusē nostāsies Vašingtona? Vai tā spēs neapdedzināt pirkstus šajā draudošajā ugunsgrēkā? Tie ir jautājumi, uz kuŗiem agri vai vēlu nāksies rast atbildi.

Šobrīd liekas, ka arī Niksons nogaidīs, jo viņš tāpat nespēj pateikt, kuŗos kapos glabās Ķīnas un Pad. savienības uzliesmojušo konfliktu. Sarkano caru un sarkano mandarīnu ieroču žvadzināšana ir patīkama mūzika visiem, kas ir pārliecināti, ka pēc abu šo komūnisma milžu asiņaina kautiņa sabruks šī gadsimta varenāko tirannu troņi un verdzībā turētie rūķīši atkal ieraudzīs brīvības saules starus. Izklausās pēc pasakas, bet vēstures lapās ikviens, kam ir laiks un griba, var pārliecināties, ka šāda jauka pasaka īstenojusies jau neskaitāmas reizes, tādēļ tas, kas var tagad notikt, būtu tikai kādas vecas vēsturiskas pasakas atkārtojums mūsu dienās.

Aleksandrs Ķegumnieks

Mūsu biedrības līdzdibinātājs, 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku pulka cīnītājs

Rūdolfs Purvs

pievienojies dvēseļu puteņa kaŗavīru pulkam.
Dzimis 1893. gadā 10. oktobrī,
miris 1969. gadā 9. martā Toronto.

Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils.

Par viņu sēro
LATVIEŠU KAŖA VETERĀNU
STRĒLNIEKU BIEDRĪBAS SAIME

AMERIKĀŅI GRIB „OKUPĒT" MĒNESI JAU JŪLIJĀ

MARSA KĀRTA PAREDZĒTA 1973. GADĀ

Amerikāņu astronauti 3. martā Apollo-9 kapsulā uzsāka vienu no sarežģītākajiem lidojumiem izplatījumā, lai noskaidrotu, vai ar šo trauslo kapsulu cilvēki var nosēsties uz mēness virsmas. Apollo-9 kapsulu izšāva izplatījumā ar milzīgu Saturn-5 raķeti, sūtot mēness misijā astronautus Dž. Makdivitu, D. Skotu un R. Šveikartu. Pēdējais ir civillidotājs, pārējie divi ASV gaisa spēku virsnieki, kuŗi izplatījumā pavadīs 10 dienu. Viņu lidojumu uzskata par visriskantāko visā līdzšinējā sagatavošanas akcijā, lai jau šā gada jūlijā nosēdinātu pirmo cilvēku uz mēness.

Astronauti izplatījumā veiks visus vingrinājumus, kuŗi būs nepieciešami, lai „tiešajā uzbrukumā" nosēdinātu kapsulā, kuŗa atgādina lielu zirnekli, pirmos divus cilvēkus uz mēness virsmas. Lidojuma laikā astronauti Makdivits un Šveikarts pārvietosies „zirneklī" un attālināsies no Apollo-9, kuŗā paliks trešais astronauts Skots, ap 100 jūdžu. Tad „zirneklis" atkal pievienosies Skota vadītajai Apollo-9. Tas ir ļoti bīstams manevrs. Ja pievienošanās neizdosies, abi astronauti aizies bojā, jo „zirneklis" saviem spēkiem nevar uz zemes atgriezties.

Maija vidū izplatījumā izšaus Apollo-10, kuŗa „zirnekli" aiznesīs lidojumā ap mēnesi, lai pārbaudītu tā spējas, bet 15. jūlijā tai pašā ceļā startēs Apollo-11, šoreiz „zirneklim" atdaloties un nosēžoties uz mēness ar diviem astronautiem.

Jau kopš 24. februāra ceļā uz Marsu atrodas amerikāņu izplatījuma „kuģis" Mariner-6, lai veiktu 226 miljonu jūdžu garo ceļojumu uz šo teiksmaino planētu. Mariner-6 ir 850 mārciņu smags, šoreiz lido bez cilvēkiem, bet tajā iebūvēti televīzijas raidītāji. Atdalījusies no nesējraketes, Mariner-6 kapsula devās izplatījumā ar 25.700 jūdžu stundas ātrumu. Marsu tā aplidos ap 200 jūdžu augstumā un pārraidīs televīzijas uzņēmumus.

Divi šāgada Mariner kapsulu starti ASV izmaksājuši 148 milj. dolaru. Pirmos Marsa uzņēmumus pārraidīja Mariner-4 jau 1965. gada jūlijā, riņķojot 6000 jūdžu attālumā ap planētu. Mariner-2 padrāzās tuvu garām Venērai 1962. gadā, bet Mariner-5 ap to pašu planētu 1967. gadā.

Līdztekus cilvēku nosēdināšanai uz Mēness, amerikāņi pēc Mariner-6, kas jau atrodas ceļā uz Marsu un to sasniegs 31. jūlijā, 156 dienas pēc starta, martā paredzējuši arī vēl Mariner-7 lidojumu uz šo planētu.

Marss tā sauktā „gaisa līnijā" atrodas 83,5 milj. jūdžu no zemes. Lūnārās un planētārija programmas vadītājs Donalds Hirts izteicies, ka Marss ir viena no planētām saules sistēmā, kuŗai pievērsīsies turpmākie intensīvie pētījumi.

Jau 1965. gada jūlijā Mariner-4 ieguva pirmos Marsa tuvskatus. Marss ir teiksmaina planēta mūsu saules sistēmā, par kuŗu jau sen domā, ka to varētu apdzīvot dzīvas būtnes, varbūt par attīstītākas par mūsu planētas apdzīvotājiem. Ja cilvēks kādreiz nokļūs uz šīs „sarkanās planētas", tā sastapšanās ar svešo pasauli būs daudz problēmatiskāka un bīstamāka nekā uz „kailā" un neapdzīvotā mēness, par kuŗu jau skaidri zināms, ka uz tā virsmas dzīvība nevar attīstīties.

Pēc vairākiem Mariner kapsulu, pagaidām bez astronautiem, lidojumiem ap Marsu, amerikāņi paredz, ka nosēšanās uz šīs planētas varētu notikt 1973. gadā.

Komūnistiem Vietnamā „zied kvieši"

ASV prezidents Niksons pēc atgriešanās no Eiropas ceļojuma Baltajā namā sasauktā preses konferencē, kuŗu pārraidīja arī televīzija, runāja par savas valdības ārlietu politiku, skaŗot vairākus svarīgus jautājumus. Pirmā vietā prezidents minēja sarunas ar Maskavu, norādot, ka „galotņu konference jau ir uz spārniem", pieņemot, ka Pad. savienība vēlas mieru Vietnamā un Vidējos austrumos, tāpat mazināt saspīlējumu Rietumberlīnē. Sarunu sagatavošana ar Kremļa pārstāvjiem, kā zināms, bija arī Niksona Eiropas ceļojuma galvenais mērķis.

Pārņemot amatu šāgada 21. janvārī, Niksons saņēma arī nepatīkamu mantojumu — Vietnamas kaŗu. Ar bijušā prezidenta Džonsona pavēlēto Ziemeļvietnamas bumbošanas pārtraukumu Niksonam tagad saistītas rokas šai kaŗā, kas jo sāpīgāk izjūtams tagad, kad komūnisti atsākuši uzbrukumus, tos izvēršot plašumā ar lielu kauju niknumu. „Ja komūnistu ofensīva turpināsies, ASV dos piemērot atbildi," brīdināja prezidents, bet neformulēja šo jēdzienu tuvāk, aizbildinoties, ka preses konference nav īstais forums, lai izpaustu precīzus militārus apsvērumus.. Tālāk Niksons norādīja, ka uzbrukumi lielākajām Dienvidvietnamas pilsētām ir pretrunā ar miera sarunām, bet vai tas ir pietiekami liels pārkāpums, lai Vašingtona atsāktu pārtraukto bumbošanu, vēl nav izšķirts.

Niksona rezervētā atbilde arī gluži labi saprotama, ja ievēro, ka viņš nevēlas apēnot iecerētās sarunas ar Maskavu, jo „Pad. savienība vairs nevēlas nostāties pret ASV un mēs pret to". Prezidents tic, ka Vašingtonas un Maskavas sarunas tādēļ būs produktīvas.

Par to Vašingtonai Vietnamas kaŗa laukā jāmaksā smaga asins cena. Paziņojot Ziemeļvietnamas bumbošanas pārtraukumu, toreizējais prezidents Džonsons deklarēja, ka tas nenozīmē, ka amerikāņu kaŗavīru dzīvību neaizsargās. Citiem vārdiem, bumbošana būs atjaunojama, ja apstākļi to prasītu. Bet pašreizējā Vietnamas kaŗa situācijā prezidents Niksons vēl šaubās, vai komūnistu atsāktā ofensīva jau ir pietiekami liels pārkāpums, lai pārtraukto bumbošanu atjaunotu.

Kamēr Vašingtona gudro, ko darīt, tikmēr komūnistiem Vietnamā „zied kvieši". ASV militāro spēku vadība Vietnamā ziņo, ka aizvadītajā nedēļā vien krituši 453 amerikāņu kaŗavīri, bet 2593 ievainoti; gandrīz trīsreiz vairāk par caurmēra nedēļas skaitu šai gadā. Tie ir lielākie zaudējumi kopš pagājušā gada maija, kad vienā nedēļā bija krituši 549 un ievainoti 2282 amerikāņu kaŗavīri. Bez tam Saigonas valdība ziņoja par 520 kritušajiem dienvidvietnamiešiem aizvadītajā nedēļā.

Šīs nedēļas sākumā komūnisti ar 100 mārc. smagajām raķetēm apšaudīja Saigonas biezi apdzīvotos rajonus, nogalinot daudz civīliedzīvotāju, ieskaitot bērnus. Tā bija smagākā Saigonas apšaudīšana visā Vietnamas kaŗā — tikko 24 stundas pēc prezidenta Niksona maigā brīdinājuma.

Dienvidvietnamas viceprezidents Ki, stāvoklim pasliktinoties, atstājis miera sarunas Parīzē un izlidojis atpakaļ uz Saigonu, piedraudot, ka atsauks savu delegāciju, ja komūnisti turpinās jau 12 dienu ilgo ofensīvu. Uz Dienvidvietnamu izlidojis arī ASV aizsardzības ministrs Lērds, lai pēc atgriešanās sniegtu prezidentam Niksonam personīgu ziņojumu par pašreizējo stāvokli.

230 jūdžu ziemeļos no demilitārizētās joslas komūnisti savilkuši lielus spēkus, kuŗi netraucēti caur šo zonu regulāri iefiltrējas Dienvidvietnamā. Pieaugošā komūnistu ofensīva izgaisinājusi cerības uz drīzu mieru Vietnamā. Stāvokļa nopietnību raksturo ASV aizsardzības ministra Lērda steidzīgā izlidošana uz Dienvidvietnamu, lai prezidenta Niksona uzdevumā pārbaudītu apstākļus uz vietas. Lērds žurnālistiem izmeta zīmīgu frazi, ka viens no viņa piecu dienu inspekcijas nolūkiem ir „pasteidzināt brīdi", kad ASV varēs nodot „kaujas atbildību" pašas Dienvidvietnamas spēkiem. Jautāts, vai tas nozīmētu amerikāņu spēku atvilkšanu, aizsardzības ministrs otrā elpas vilcienā atbildēja: „Nav īstais laiks par to runāt, kad ienaidnieks kāpina kaŗu." Tas izdzēš cerības uz drīzu amerikāņu vienību atvilkšanu no Vietnamas, kuŗas radās, kad Niksona valdība pārņēma varu. Runājot par bumbošanas pārtraukšanu pagājušā gada 1. novembrī, nepilnus 3 mēnešus pirms Niksona amatā stāšanās, Lērds to apzīmējis par „kļūmīgu pārpratumu", kuŗa rezultātā komūnisti tagad kaŗu aktīvizējuši.

Komūnisti ar raķetēm pēdējās dienās apšaudījuši pavisam 40 Dienvidvietnamas militāro centru un pilsētu, sevišķi smagi vēršoties pret Saigonu. Atgriezies no Parīzes, viceprezidents Ki izteicās, ka, varbūt, paši Saigonas valdības gaisa spēki atsāks uzlidojumus Ziemeļvietnamai, ja komūnistu ofensīva turpināsies. Viņš solīja izpalikt miera sarunās Parīzē tik ilgi, kamēr turpināsies Dienvidvietnamas pilsētu apšaudīšana.

Kāpinoties komūnistu uzbrukumiem, Saigona skubina ASV uz atmaksu. Aizsardzības ministra Lērda uzturēšanās Dienvidvietnamā visu laiku atradusies komūnistu uzbrukuma zīmē. Kopš ierašanās Dienvidvietnamā 6. martā viņš nepārtraukti atradies arī zem Saigonas valdības spiediena — ar noteiktu rīcību atbildēt komūnistu ofensīvai. Lērds atzinis, ka četri raķešieroču lieluzbrukumi Saigonai pēdējo divu nedēļu laikā nozīmē, ka lauzta vienošanās par bumbošanas pārtraukumu. Hanoja turpretim stūrgalvīgi paskaidro, ka nav nekādas vienošanās, kuŗa liktu atteikties no Dienvidvietnamas pilsētu apšaudīšanas.

Līdz šim Lērds vēl nav izteicies, vai ASV plāno kādu atmaksu un kādā veidā tā varētu izpausties. Viņš tikai runājis par „rūpīgu atbildi", kuŗa būtu „piemērota apstākļiem". Informēti avoti Vašingtonā tomēr domā, ka Niksona valdība nav paredzējusi atmaksu komūnistiem par uzbrukumiem Dienvidvietnamas pilsētām, kamēr Vašingtona nebūs spiesta to darīt. Visas pazīmes rāda, ka pašreiz tā vēl „nejūtas spiesta"... Tie paši avoti piezīmē, ka nav ticama pat ierobežota Ziemeļvietnamas bumbošanas atjaunošana.

AKTUĀLAIS KANADA

☆ Ar jaunajiem darbības noteikumiem un brīvo sestdienu neapmierināti, pastnieki 7 Kanadas pilsētās, to vidū arī Hamiltonā, Sv. Katrīnās, Sadberijā un Vinipegā, uzsākuši streiku. Pasta ministrs Kīrans pret 750 sava resora darbinieku patvarīgo rīcību vērsies visai noteikti, likdams tiem nekavējoties atgriezties darbā. Nepaklausības gadījumā streikotājus sodīs ar 100 dol. naudas sodu dienā, bet arodbiedrību ar 500 dol. dienā. Kīrans norāda uz to, ka šāds streiks pārkāpj pērnā gada augustā parakstīto vienošanos starp valdību un arodbiedrību. Tomēr līdz pirmdienai jautājums vēl nebija nokārtots, tieši otrādi — arī Montrealas, Vindzoras un Toronto pastnieki apsvēra pievienošanos streikotājiem.

☆ Kamēr daudzās Kanadas universitātēs studentu enerģija un aktīvitāte pievēršas politiskiem jautājumiem (vai dauzonībai), Broka universitātē Sv. Katrīnās risinās pavisam cita gara „revolūcija" — atdzimst interese par humānitārajiem priekšmetiem. — Daudz studentu, kas iestājušies Broka universitātē vienīgi, lai iegūtu kvalifikāciju angļu valodā, atraduši klasiķu fakultātes priekšmetus — latiņu, grieķu valodu, seno filozofu mācības — tik interesantus, ka pievērsušies arī tiem, radot seno valodu un filozofiju atdzimšanu vismaz vienā universitātē Kanadā. Fakultātes vadītājs Arturs Kōns norāda, ka latiņu un grieķu valoda sagādā studentam ieskatu dzīvē, kas atšķiŗas no žīdu un kristiešu tradicionālā uzskata, veicinot domāšanu par dzīves problēmām.

☆ Montrealā apcietinātais Pjērs Pōls Džofruā atzinies 129 nodarījumos sakarā ar bumbošanām pēdējā gadā. 25 gadu vecajam kādreizējam studentam, kuŗš ir pārliecināts komūnists un revolūcionārs, paredzams mūža cietumsods.

☆ 1400 delegātu no visas Kanadas Montreālā Etats-Général konferencē nobalsoja 89% par Kvebekas konstitūcijas pārveidošanu, nodibinot republiku ar prezidentu un franču kā vienīgo oficiālo valodu. Delegāti mudināja valdību 2 gadu laikā sasaukt īpašu asambleju ar 300—500 locekļiem neatkarības jautājuma izdebatēšanai un jaunas konstitūcijas izstrādāšanai. Etats-Général noorganizēja Sv. Žana Baptista Kvebekas nacionālistu federācija 1966. gadā. Kaut rīkotāji bija gaidījuši kuplāku piedalīšanos minētajā sanāksmē, par priekšlikumiem balsoja vienīgi 715 delegāti, Ontario un Manitobas pārstāvjiem atturoties. Konferencē arī noraidīja divkultūru konceptu Kanadai, par spīti citu provinču franču protestiem. Federālās valdības pārstāvis Leveks aizrādīja, ka delegāti izdara kļūdu, mēģinādami celt „Berlīnes mūri" ap Kvebeku laikā, kad angliski runātāja Kanadas daļa ir gatava atzīt franču valodas tiesības visā valstī.

☆ Spriežot pēc laikrakstu ziņām, var rasties iespaids, ka federālā valdība krīt no vienas galējības otrā savās attieksmēs ar dienvidu kaimiņu ASV. Vēl propagandētā izstāšanās un separēšanās no kopīgām aizsardzības schēmām nav aprimusi, te jau ārlietu ministrs Šārps pasvītro ciešākas sadarbības nepieciešamību ar Meksiku un Dienvidameriku, aplinkus norādīdams, ka tās panākšanai Kanada varētu pievienoties Amerikas valstu organizācijai OAS, kuŗu dominē ASV...

ĶĪNA AICINA PADOMJU TAUTAS SACELTIES

Kā jau speciālrakstā no Vašingtonas ziņots, sarkanā Ķīna īpašos radioraidījumos aicina padomju imperijas tautas sacelties pret Kremļa varu. Tai pašā laikā visā Ķīnā turpinās milzīgas pretpadomju demonstrācijas. Politiskie novērotāji Hongkongā runā par visasāko naida izpaudumu sarkanās Ķīnas un Pad. savienības attieksmēs, kuŗas jau tā pēdējā laikā bija ļoti saspīlētas. Vadzis, liekas, lūza pēc ķīniešu un krievu 2. marta bruņotās sadursmes robežapgabalā. Daļa rietumu novērotāju uzskata, ka sadursmē šoreiz vainojama Pad. savienība.

Ķīna radioraidījumos sola, ka „visa 700 milj. lielā ķīniešu tauta atbalstīs padomju tautu sacelšanos pret Kremļa kliķi". Citēti arī Maocetunga vārdi: „Kaut partijas un valsts vadību sagrābuši revizionisti, es vēlētos biedriem aizrādīt, ka padomju tautas masas, partijas biedri un kadri ir labi, ka viņi vēlas revolūciju un ka revizionistu valdība nebūs ilga." Pekingas radio citēja arī Ķīnas robežapsardzības brīdinājumu krieviem: „Nav svarīgi, cik lielā skaitā jūs nāksit, atklāti vai slepeni, mēs esam stingri apņēmušies jūs iznīcināt, visus un bez atlikuma."

Starplaikā Šanghajā izvirda lielākās pretpadomju demonstrācijas, kādas še jebkad notikušas. Pekingas raidītājs ziņoja, ka „ielās atradušies 10 milj. ļaužu, lai nosodītu Pad. savienību". Pad. savienība dienu vēlāk atbildēja ar masu demonstrācijām Maskavā, izdauzot Ķīnas sūtniecībā ap 100 logu un saucot: „Kauns Maocetunga kliķei!", „Nost ar Mao!" un „Kauns, kauns, kauns!" Kamēr demonstrācijas Ķīnā notika sponātni un ar lielu niknumu, Maskavā tās noritēja organizēti un rūpīgā policijas apsardzībā, demonstrantiem nesot plakātus ar saukļiem un soļojot kolonnās pa desmit, gluži kā lielajās kaŗaspēka parādēs Sarkanajā laukumā. Tikai tumsai iestājoties, Ķīnas sūtniecības ēku grupai izdauzīja apmēram pusi no visiem logiem.

NASERA SŪTNIS PIE DEGOLLA

Apvienotās arabu republikas prezidenta Nasera speciālais sūtnis Favzi ieradies pie Francijas prezidenta Degolla Parīzē. Franču diplomāti šo apmeklējumu uzskata par jaunu miera meklēšanas mēģinājumu Vidējos austrumos. Favzi 8 gadus bijis Ēģiptes ārlietu ministrs, bet kopš 1966. gada Nasera tuvākais palīgs. Viņa ierašanās Parīzē bija gaidīta jau februāra sākumā, bet Favzi savu vizīti novilcināja, kamēr ASV prezidents Niksons beidz savu Eiropas ceļojumu. Favzi ar prezidentu Degollu bija 10 stundu ilga apspriede.

Kā labi informētie avoti Parīzē izsakās, Favzi informējis Degollu, cik tālu Nasers gatavs iet miera nodrošinājumam Vidējos austrumos. Nasers piekritis Degolllam, ka miera nodrošinājums iespējams tikai pēc tam, kad „četri lielie" būs vienojušies galvenajos principiālajos jautājumos. Nasers skubinājis Degollu spiest Izraēlu pieņemt četru lielvaru lēmumus, kad paši „lielie" būs panākuši vienprātību.

Favzi Parīzē tikās arī ar amerikāņu Vietnamas miera sarunu delegācijas vadītāju Kabotu Lodžu, pārrunājot stāvokli Vidējos austrumos un Ēģiptes attieksmes ar ASV.

Niksona un Degolla tikšanās Parīzē, kā piezīmē politiskie komentātori, varbūt ir novērsusi galvenās nesaprašanās Francijas un ASV starpā, bet nav likvidētas fundamentālās domstarpības attieksmē uz Vidējiem austrumiem. Degolls nešaubīgi tic, ka „četri lielie" beidzot atradīs atrisinājumu miera panākšanai Vidējos austrumos, bet to lēmumi tādā gadījumā jāpieņem kā arabiem, tā žīdiem. Degolls ir pat ar mieru sūtīt franču kaŗaspēku uz Vidējiem austrumiem, lai abas puses piespiestu pildīt miera noteikumus. Prezidents Niksons tomēr domā, ka „tas laiks vēl tālu, kad arabu valstis ar Izraēlu varēs sēdēt pie kopīga sarunu galda".

SĪKĀS ZIŅAS

● Pad. savienība un Austrumvācija 7. martā pabeidza militāros manevrus starp Berlīni un Rietumvācijas robežu. Tos uzskatīja par daļēju pretakciju vispārējā komūnistu kampaņā pret Rietumvācijas prezidenta vēlēšanām 5. martā Rietumberlīnē. Varšavas pakta militāro spēku komandieris un manevru vadītājs, padomju maršals Jakubovskis, Austrumberlīni atstājis jau 7. marta naktī un atgriezies Maskavā. Austrumvācijā īsi pirms manevru beigām atkal atvērusi galveno autoceļu starp Rietumvāciju un Berlīni.

● Anglijas valdība brīdinājusi tirgotājus un citus ceļotājus, kuŗi apmeklē komūnistiskās valstis, uzmanīties no „daiļā dzimuma" izliktajām „seksa" lamatām, paslēptām fotokamerām un skaņu lenšu aparātiem. Brīdinājumā norādīts, ka komūnistu slepenais dienests lieto šādus paņēmienus, lai iegūtu „kompromitējošus materiālus" un ar draudiem piespiestu rietumu ceļotājus strādāt tā labā. Tirdzniecības ministrijas publicētajos paskaidrojumos eksportieŗiem brīdināts, ka komūnistisko valstu apmeklētāju kompromitēšanai padomju izlūkdienests izlieto skaistas kurtizānes un homoseksuāļus. Daudzu viesnīcu telpās paslēptas arī automatiskas fotokameras.